

CASA ȘCOALELOR
BIBLIOTECA PENTRU POPOR

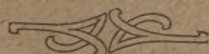
PROVERBURI

ADICA

ZICALE, SAU POVESTEA VORBII

DE

ANTON PAN

BUCUREȘTI

—
TIPOGRAFIA «JOCKEY-CLUB», ION C. VĂCĂRESCU

No. 4, Strada Umbrei No. 4

1920

11-4566

859.0-84

82759.0-84

859.0-14

538.91(698)

563157R

Biblioteca Județeană
— CLUJ —

563.157

3661
6

Despre cusururi

Nu e om fără cusur.
Fiecare poartă câte un răvaș în spate.
Pe-al altuia îl vede și pe-al său nu-l vede.
Fiecare se ține mai cu minte decât altul.
Fiecăruia i se pare că copilul său e mai frumos,
de-ar fi cât de urâcios, și
Ce e frumos poartă ponos.
Fiecare trage spuză pe turta lui.
Lesne a judecă pe altul, că
Râde om de om și dracul de toți,
Dracul râde de porumbe negre și pe sine nu
se vede.
Gura lumii numai pământul o astupă.

Povestea vorbii

Spun c'a fost o dată un craiu oarecare
Ce aveà din fire un nas foarte mare,
El își vedeà bine cusurul ce-l are
Dar tot gândea cumcă poate i se pare.

Supușii și alții, care-l întrebăse,
Că îi șade bine îl încredințase.
Căci cine 'ndrăsnește la unul mai mare
Să-i spue de față cusurul ce-l are?
Tot pe acea vreme și'n acea cetate
Eră ș'o cocoană gheboasă în spate,
Ce o amăgise lingăii să crează
Că ea e în lume cea d'întâie rază,
Cu poezii, versuri o încoronase
Ș'a se țineă zână o înfumurase.
Aceasta se duse la craiul odată
Cu alt oare cine având judecată,
Și văzând că craiul hatâr ei nu-i face
Să vorbească 'n partea-i după cum îi place,
Prerumpând cuvântul zise cu mirare;
Va-a-ai de mine ce na-as ai mare!
Pe Craiul cu astă vorbă îl împunse
Dar de o camdată nimie nu răspunse.
Ea însă părându-i că nu auzise
Intre alte vorbe iară îi mai zise.
Craiul și aceasta o 'nghiți cu noduri,
Ea nu 'ncetă însă de a-i da iar bolduri,
Și mai zise iarăși: ce ciudat îmi pare!
N'am mai văzut încă astfel de nas mare!
Se înăsprî craiul și zise: cocoană!
Știi că ești cu totul ciudată persoană!
Ce îmi tot spui mie că mi-e nasul mare

Și nu-ți vezi cocoșa ce-o porți în spinare?
 Cusurul cel mare nu ți-l simți în spate
 Dar să vezi p'al altuie nu ți-e greutate.
 Plecând ea să meargă și ieșind în tindă,
 Zise Craiul iară, privind în oglindă:
 Nu a fost minciună ce a zis nescine
 Că greu se cunoaște cinevâ pe sine!

Despre flecărie

Cuvântul e ca vântul, nu se ajunge nici cu
 armăsarul nici cu ogarul.
 De multe ori limba tae mai mult decât sabia.
 Limba oase n'are și oase sfărâmă.
 Dacă vrei să trăești liniștit să nu vezi să nu
 auzi, să taci.
 Puneți frâu la gură și lacăt la inimă.
 Imbucătură mare să înghiți și vorbă mare
 să nu zici, căci
 Gardul are ochi și zidul urechi,
 Vorba rea se duce ca glonțul.
 Boul se leagă de coarne și omul de limbă.
 Și boul are limbă mare, dar nu poate să vor-
 bească, deaceia
 Taci ca să-ți fie casa casă, și masa, masă.

Glumele să-ți fie ca sarea în bucate; Ca să
nu-ți zică cinevâ:

Vorbe bune dar nesărate,

Nu e meșteșug a găti mâncare, ci e meșteșug
a potrivî din sare.

Limba îndulcește, limba amărăște,

Cu râma mică se prinde peștele mare.

Vorba dulce mult aduce.

Cu o lingură de miere mai multe muște prinzi
decât cu o butie de oțet.

Nu te amestecă nepoftit în vorba altora, că
Nepoftitul scaun n'are.

Unde nu-ți fierbe oala nu-ți băgă lingura.

Nu te amestecă ca mărarul în toate bucatele.

De multe ori gluma înjură muma, și

Gura aduce ură.

Toată pasărea pe limba sa pierе.

Nu vorbî pe dintreg ca baba chioară, că se
găsește vreunul de-ți umflă ceafa de pumni
și spatele de ciomege.

Pân' la împăratul răbzi încăeratul. Ș'apoi

Bătaia și ocară nu se întoarce niciodată

Șarpele până nu-l calci pe coadă nu se întoarce
să te muște.

Furnica cât e de mică și dacă o calci pe
picior se întoarce și ea să te muște, dar

Să vorbească și nea Kilom că și el e om.

Povestea vorbii

O slugă flecară pe unde slujise
 Toți îl tot bătuse și tot îl gonise,
 Incât dintr' aceasta prea rău ajunsese,
 Hainele pe dânsul toate se rupsesse.
 Un negustor astfel portul prost văzându-i:
 Odată 'ntâlnindul l-a 'ntrebat zicându-i:
 Care-o fi pricina de nu-ți merge bine?
 Că eu te știu încă de copil pe tine,
 Bețiv, leneș, nu ești, cărți nu joci îmi pare,
 Cum putuși ajunge'n așa proastă stare?
 Dece nu-ți vâri capul la vr'un om de treabă
 Și tot umbli rasna pe drumuri degeaba?
 Jupâne, el zise, nu-mi e alta vina
 Decât că spui dreptul e toată pricina,
 Minciuna nu-mi place, vorbesc adevărul,
 D'aceia ori unde mă tot bat ca mărul
 Și mă dau îndată pe poartă afară
 De nu-mi gătesc locul și pacea în țară.
 Ii zise lui omul auzind aceste,
 Că spui adevărul nici un rău nu este,
 Așa slugă mie chiar îmi trebuiește,
 Și de vrei d'acuma vin' de te tocmește.
 Se tocmiră 'ndată și se învoiră,
 In două-trei vorbe zăpis întăriră,

Deci îl luă omul ca să-l procopsească
 Și pleacă cu dânsul ca să târguiască,
 Cumpără, îi dete un codru slănină
 Și într'o hârtie puțină făină,
 Zicându-i: na, uite du astea acasă
 Și zi să gătească cevă pentru masă.
 El dacă se duse la a sa stăpână
 Se uită la dânsa dându-i-le'n mână,
 Și văzându-i ochii cam pieziși din fire
 Incepù să-i zică ei și să se mire:
 Aolio! cum cauți chiar ca o găină
 C'un ochi la făină și altul la slănină!
 Ea cum îl audē luând furca sare
 Și'l încarcă bine cu ea pe spinare,
 Strigând: auzi vorbă! auzi fleac odată!
 Tocma un ca tine joc de min'să-și bată?
 Afară! afară! slugă blestemată,
 Să nu'mi calci în curte că-ți sparg capu'ndată.
 El fugi pe poartă, în drum se oprește.
 Iacă și stăpânul său îl întâlnește.
 Il întreabă: ce e? că te-a gonit, zise,
 Scărpinându-i locul unde îl lovise.
 Dar de ce pricină? stăpânul întreabă,
 Pe bună dreptate oriașà degeaba?
 Văz eu, el răspunse, că-i cum se vorbește:
 Cine spune dreptul loc nu-și mai găsește.
 Auzind stăpânul din ce i-a fost plânsul

Incepù să zică astfel către dânsul:
 Ba nu-ți e, sărmame, nimenca de vină,
 Ci gura-ți flecară este de pricină:
 Să spui adevărul alta să 'nțelege.
 Nu de unul ș'altul omul să se lege;
 Gura ta te bate ș'o să te mai bată,
 Dacă ea îți este flecară odată.

Despre minciuni

Și minciuna este vorbă, dar
 Vremea descopere adevărul.
 Când vede omul nevoia vorbește ce nu e voia,
 dar și
 Cine a mințit odată nu se mai crede când
 spune și adevărul.
 Iși mănâncă credința ca Țiganul biserica.
 Cine se învață mincinos, când spune adevărul
 se îmbolnăvește, însă
 Cine poartă plosca cu minciunile nu o duce
 mult.
 Umblă cât umblă până i se înfundă.
 Iși sparge și dracul opincile.
 Tivga nu merge de multe ori la apă, că ori
 se sparge, ori crapă.

Cu gogoși de tufă nu se înegresc sprâncenele.
 Mai bine șezi strâmb și vorbește drept.
 Dacă nu știi să vâpșești nu te pune să mânjești.
 Mai lesne e a vorbi adevărul decât minciuna.

Povestea vorbii

Un țigan furase două găște grase
 Și să le ascunză'n desagi le băgase,
 Gândind întru sine ce minciuni să zică
 De-l va întâlni 'n cale vreun romanică,
 Merse dar cât merse, îl și 'ntâlni în grabă
 Un Român c'o bătă și stând îl întreabă,
 Zicând: spune ce ai în desagi, Țigane?
 El răspunse: iceda am niște ciocane,
 — Dar dincolo ce ai? (el întâi mințise,
 Dar greșindu-i gura-i altă găscă zise.

Altă poveste a vorbii

Alt țigan odată a intrat să fure,
 Când iată stăpânul în mâini c'o secure.
 Ce cauți, Țigane (îi zise) 'n grădină?
 — M'a aruncat vântul, nu sunt eu de vină.
 — Te-a aruncat vântul? asta nu te scapă,
 Dar ce-ți cată ghiara înfiptă în ceapă.

- M'apucaî de dânsa să nu mă ia vântul.
 — De geaba Țigane nu ți-ai găsit sfântul,
 Dacă e așa dar, de ce ți umpluși traista?
 — Apoi romanico, vezi asta e asta!
 Minciuna sparge și casa de piatră.

Povestea vorbii

A fost o 'nsoțire ce trăia 'n iubire,
 În pace, în tihnă și'n mare unire.
 Ei nu știau ceartă vr'odată 'n viață
 Ci-și da unul altui vorbe cu dulceață.
 În scurt într'atâta trăiau ei de bine,
 Incât de poveste erà la orcine.
 Dracul însă care'n casnici coada 'și vără
 Și face să 'nceapă 'ntre ei gâră, mâră,
 Se silì p'aceștia cu neîncetare
 După a sa voe să-i aducă 'n stare.
 Intinzând el dară cursele lui toate
 Și ca să-i supue văzând că nu poate,
 Caută o babă, auzind că ele
 Il întrec pe dânsul la drăcii și rele.
 A găsit dar una Vișana anume
 Intâia drăcoaică dracilor din lume.
 Se duse la dânsa, pricina i-o spune
 Că n'a fost putință pe ei a supune.

Zicând: știi că este un graiu de când veacu?
 Că-și sparge cu vremea opincile dracu,
 Ia numai privește opincile mele
 Ce se trențuiră în mici pietricele,
 Și tot nu mai pot încă se bag între dânșii
 O intrigă mică și să-mi râd de dânșii;
 Dacă dar poți face mai mult de cât mine
 Arată-ți puterea, te rog fă-mi un bine.
 Ea clătind cu capul și cu rânjitură
 Iși arată colții cei pocniți din gură,
 Zicând: ei copile! vezi că e pricina,
 Că nu știi pe unde se udă găina.
 Iți trebuie să înveți la școală,
 Deși ești tu diavol dar ți-e tivga goală.
 O bătrână astfel cum mă vezi pe mine
 Nici la deștu-mi ăl mic nu te puiu pe tine.
 Zise el, se poate, pe vorbă-ți se vede,
 Dar pân' nu văd cu ochii nu-mi vine a crede
 Ei bine; dar ce-mi dai? bătrâna întreabă,
 Că pe capul tatei nu mă duc de geaba.
 Bucuros, răspunse,, pe loc voi fi gata:
 Să-ți dau o pereche papuci galbeni plată.
 Nu m'ași fi dus, zise, dar cu astea toate
 Merg ca să vezi numai Vișana ce poate.
 Deci începù baba adesea să meargă
 La acea femeie, căscioara să-i spargă.
 Găsi ea mijloace s'o'nprietenească,

Cu una cu alta ca să o momească.
 Și precum pescarul undița-și întinde
 Și cu rămă 'nșală peștele de-l prinde,
 Așa își întinse planurile sale
 Spre ea ca s'o tragă cu vorbe morale.
 Până când văzut-a că prinse putere
 Și are mijloace ac să bage 'n miere.
 Așa 'ntr'o zi 'ncepe femceei să zică :
 Of, fetica mării ! cum ești frumușică,
 Cum îți văd purtarea, cum te văd cinstită
 Și cum ești de blândă, eu firea ticnită,
 Trăești încai bine și cu bărbătelul ?
 Ori ca pisicuța (gâr, mâr) cu cățelul ?
 Dar să nu-ți prea pese, că toate 'și au leacul,
 Eu am meșteșuguri să 'mblânzesc pe dracul,
 Să ți-l fac să fie blânzișor ca mielul,
 Și să-l joci cum joacă mâța șoricelul.
 Nu-mi trebuie mamă ! tânăra îi zise,
 Soarta mea un prea bun bărbat îmi trimise,
 Drag mi-a fost și-mi este, el iar mă iubește,
 Și ca noi îmi pare nimeni nu trăește,
 De cevă de-l supăr îmi crede, mă iartă,
 Căci mațele în om încă tot se ceartă.
 Sunt prea mulțumită cum trăesc în viață,
 Numai sănătate sfântul să trimeată.
 Ori și cum fetico, îi răspunde baba,
 Când îl vei supune altfel merge treaba,

Că usturoiu dulce și un bărbat moale
Nu se poate în lume, el nu poartă poale,
Cât de bun să-ți pară el tot ciocan este,
C'așă li-e ursita bietelor neveste,
N'ai să-ți deschizi gura, să-i dai vre-o poruncă
Că'ndată asupra-ți ura își aruncă ;
Numai a lui vorbă 'n seamă să se ție,
El ca untdelemnul d'asupra să fie.
Să-ți fac eu un lucru, ascultă la mine,
Să trăești cu dânsul încă și mai bine.
Să-l porți cu broboadă, chiar ca pe-o muere,
Il pui în cap țestul, și rabdă 'n tăcere.
Tânăra aceste auzind se pleacă.
Ș'ascultați pe baba ce-o 'nvață să facă :
Na ăst brici, îi zise, că-i vrăjit de mine,
Și la prânz bărbatu-ți acasă când vine
Si când după masă o vrea să se culce,
Tu du-te la dânsul cu firea-ți cea dulce.
Fă-te că ai gândul în cap a-i ucide
Și când vezi c'adoarme și ochii închide
Atunci scoate briciul (vai ce amăgire !
Și cruciș din păru-i tae patru fire.
Și mai către seară firele acele
Mi le vei da mie să le pui la stele,
Apoi să vezi viață, să vezi fericire,
Să vezi traiu atuncea și să vezi unire...
Proasta tinerică briciul în sân bagă,

Dorind să se facă soțului mai dragă,
Baba de-altă parte la bărbatu-i merge,
Intră'n prăvălie, sudoarea și-o șterge,
Din ochi îi clipește, îl mișcă de haină,
Se face că are să-i spue o taină.
El vrând iar să afle ce o să-i vorbească
Se duse să-i spue și ea să-i șoptească,
Zicând : dragul mamei, of ce te așteaptă !
Ce nenorocire ți s'a pus în faptă !
Soția ta astăzi, perechea-ți iubită
O să te răpue cu moarte cumplită,
Căci ea cu un tânăr are înclinare,
Pe care-l iubește mai de mult îmi pare,
Și el un briciu dându-i o 'nvață dușmanul
Ca să-ți tae capul, astfel dându-i planul :
Astăzi când vei merge să prânzești acasă
O să ia să-ți cate în cap, după masă,
Și viindu-i bine mâna o să pue
Ca să-ți tae gâtul și să te răpue,
Și dac'-a mea vorbă necrezută-ți pare
Prefă-te că nu știi de nici o urmare,
Și-ai să vezi cu ochii gândul cum îi este,
Să zici bogdaproste că ți-am dat de veste.
Omul cum aude speriat peste fire,
Stă la îndoială și'n nedumerire,
Se munceà cu gândul cum a lui soție
Intr'atât tirană asupra-i să fie ?

Și cum să 'ndrăsnească o atare faptă
Cu totu 'mpotrivă și ne înțeleaptă?
Nu gândește urma! nu gândește răul!
Și acel ibovnic al ei, nătărăul,
Cum putù s'o 'nvețe ca să mă omoare!
Nu știe că-i ocnă și spânzurătoare!
Și ea ticăloasa nu puteà să-mi spue,
Căci dragoste 'n silă niciodată nu e.
Să-mi fi zis, eu frate mă duc dela tine
Nu-mi ești pe plăcere, n'ai nimic cu mine.
Și-i dam voe însu-mi să meargă în pace,
Cu el să trăiască unde vreà și-i place;
Pesemne păcatul și așa îi trage
Amândoi viața în nevoi să-și bage.
Ce zic nici eu nu știu, așa e se vede,
Vorba de rău omul prea lesne o crede.
Deci dar mă voi duce și mă voi preface
Că nu știu nimica să văz ce se face.
Judecând acestea se duse acasă,
Ca și altădată se puse la masă.
Mâncând în tăcere și 'ntristat cu totul,
Se dete p' o pernă rezemându-și cotul.
De necaz și ciudă foc ieșeà dintr'ânsul.
Iată și nevasta veni lângă dânsul.
Ii plecă ea însăși capul pe genuche.
Stai să văz, zicându-i, ai vre-un păduche?
Așa el se lăsă să vază ce-o face

Și că-l prinde somnul mijind se pface.
 Ea atuncea briciul încet din sân scoate
 Ș'asupra-și pornește urgiile toate.
 Că el cum o vede în picioare sare,
 Ii ia din mâni briciul zicând cu strigare :
 Tirană muere, asta-ți este dorul !
 Asta ți-e credința, asta ți-e amorul !
 Asta ți-e virtutea cea nelegiuță !
 Asta ți-e morala cea afurisită !
 Cum din cer nu cade fulger să te arză,
 Să te mistuiască, trăsnet să te piarză !
 Cum nu se despică locul ce te ține
 Și să te înghiță de vie pe tine !
 Fugi ! nemilostivo ! nu-mi sta înainte !
 Nu'ncepe 'ndreptare, nu ascult cuvinte !
 Du-te de trăește ori cu cine-ți place,
 Dintr'această clipă pleacă d'acî drace.
 Că mi-ai voit răul nu-ți fac răsplătire,
 Bogdaproste babei că mi-a dat de știre !
 Geaba ea acuma făceà jurăminte
 Că cutare babă a scos-o din minte ;
 Și-a perdut credința ca și Eva raiul,
 Și că pân' aicea nu le-a mai fost traiul.
 Care săvârșire văzându-o dracul
 S'a speriat cu totul de babă, săracul,
 Atât îi fû frică de acea bătrână
 Incât nici papucii nu-i dete 'n mână,

Ci-i întinse babei c'o prăjină lungă
 Ca nici răsuflarea-i la el să n'ajungă
 Și ca d'o aspidă să se otrăvească
 Să-l facă în lume să se pedepsească.
 Iată dar minciuna ce face în lume,
 D'a cărei pricină istorii sunt sume.

Despre năravuri rele

Năravul din fire n'are lecuire.
 Lupul părul își leapădă, dar năravul nu, și-l
 lasă.
 Ce iese din pisică șoareci mănâncă.
 Toate merg după neam,
 Peștele dela cap se împute.
 Poama nu cade departe de tulpina ei.
 Dintr'un răsuri iese și trandafir și mărăcine.
 Copilul e ca maimuța: ce vede face.
 Ce a făcut mama și tata o să facă fiul și
 fata.
 Unde a sărit capra, mai presus sare iada.
 Prost se naște, prost crește, prost moare.
 Cine fură azi un ou mâine vă fură un bou.
 Cine fură azi un ac mâine fură un gânsac.
 De n'ar fi în lume hoții n'ar fi nici pușcării.

Calul fără căpăstru cade în prăpăstii.
 Unde nu e stăpân, nici Dumnezeu.
 Unde nu e pisică șoarecii steag ridică.
 Unde găsește pus rău el pune bine.
 Găsește sat fără câini, umblă fără ciomag.
 Nu judecă urma, iasă unde o ieși, dar
 Este ac și de cojocul lui.
 Rău faci, rău găsești
 Vinovatul ne ponit fuge.
 Hoțul fură și jură. dar geaba,
 Incotro șovai tot de belea dai
 (zisa țiganului).
 De n'ar fi păgubași n'ar fi nici hoți, adică :
 In putina cu argăseală.

Povestea vorbii

O vulpe rău stricătoare
 Ducându-se 'n vânătoare
 Intâlni în drum pe-o vale
 Pe cumătru lup în cale
 Și-i zise, rânjind măsele,
 Cale bună, cumetrele.
 — Dar încotro, până unde?
 Ia pân'aci, îi răspunde.
 Mă duc pân'la o vecină

Să 'ngrijesc de vr'o găină,
 Dar tu ce ți-ai lăsat casa?
 — Am plecat să dau cu plasa,
 Colea într'o cotineacă
 Să văd n'oi vână vr'o rață.
 Zise asta-l'altă iară:
 — Aidem împreună dară,
 Și găini, rațe ori ouă
 Le vom împărți în două.
 — Bine, aidi! și plecară,
 Vânară pe cât vânară
 Și după ce împărțiră
 Toate câte de hoțiră
 Când cu ele se 'ncărcară
 Și pela casă-și plecară,
 Incepură să-și ureze
 Sănătoși să ospăteze:
 Noapte bună, cumetrele,
 Feri-te-ar sfântul de rele,
 — Iți mulțumesc, cumefriță,
 Domnul bine să-ți trimiță,
 Ne-am folosit astăseară,
 Dar unde ne 'ntâlnim iară?
 Zise ea: fără greșală
 In putina cu argăseală.

Drept este și prea firește
Că hoț cu hoț se 'ntâlnește
Mai lesne în pușcărie
Decât în negustorie.
Dar bețiv cu bețiv unde?
Iacă și el ne răspunde:
Unde-mi toarnă să'mi ud gâtul
Și îmi mai petrec urâtul.
Așă și-altul, prin urmare.
Mai lesne 'ntâlnire are
Unde-l trage pe el ața
Ca să-și petreacă viața.

Despre frica lui Dumnezeu

Ochiul lui Dumnezeu nu doarme.
Dumnezeu nu răsplătește ca dușmanul, ci go-
nește cu anul.
Pe omul rău îl insemnează Dumnezeu.
Păcatul își caută vinovatul. Deacea nu as-
cultă la cei ce zic:
Păcatul nu e cât mânzatul, ca să-l vază tot
satul, și
Nici să văz vr'odată drac, nici cruce de el
să-mi fac, ci

De oameni răi să te închini și să fugi ca
dracu de tămâie.

Fă-ți crucea mare că e dracul bătrân.

Dracul n'are nici o treabă dar de geaba tot
nu șeade.

Dracul nu face punți și biserici, ci întinde
curse și piedici.

Moartea nu vine când o chemi, ci te ia când
nu te temi.

Vulpea cât e de vicleană și de multe ori cade
în cursă cu toate picioarele ei.

Calul e cu patru picioare și tot se poticnește.

Nimenea nu e ușă de biserică.

Cine este sfânt, pe așternut moale nu doarme,
dar

Nimenea nu zice: ia-mi Doamne, ci dă-mi
Doamne, însă

Rugăciunea omului beat Dumnezeu nu o
primește.

În loc de dobândă se pomenește cu osândă,
ș'apoi,

Pelângă lemnul uscat arde și cel verde.

Povestea vorbii

Doi cu picioare oloage mergând ș'ajungând
un deal,

Unu 'ncepù să se roage când se odihneà supt
mal:

Doamne, dacă ai putere să faci minune din
cer

Implinește a mea vrere la păsul care ți-l cer,
Sloboade de sus acuma înaintea mea un cal,
Să 'ncalec pe dânsul numa până voi sui ăst
deal.

Altul începù să zică: ce spui, prietenul meu?
Nu îți este ție frică să mânii pe Dumnezeu?
Vai! nu 'ndrăsnì frățioare astfel de vorbă să
zici,

Vr'un trăznet să nu pogoare să ne omoare
aici.

Tocmai când vorbeà aceste d'odată s'a pomenit
Că în spate fără veste un înarmat a venit,
P'o iapă slabă călare c'un mânz bolnav după ea,
Și îl silì în spinare pe bolnavul mânz să-l ia,
Dând cu un biciu ca mai tare să'l suie pe
acel deal,

Și așa 'n loc de călare gura 'l făcù pe el cal.

Despre prostie

- Ce-mi e prostul, ce mi-e nebunul!
 Ia pe unul de picioare și lovește pe celalt în
 cap.
- Cine se apucă să învețe pe nerod nu se osi-
 bește de nebun.
- Prostu 'nvață bārberie la capul tău.
 Cu nebunul să nu-ți pui nici în clin nici în
 mânăică.
- El nu știe ce e lae nici ce e bălae.
 Nebunul nu asudă nici la vale nici la deal.
 Tu îi faci cu ochiul, el îți face cu capul.
- Prostul este: caută Nan iapa și el călare
 pe ea.
- N'a ajuns la râu și și-a ridicat poalele la
 brâu.
- Nu-l primese în sat și el^o întreabă de casa
 pārcālabului.
- Cine-și pune mintea cu nebunul este mai ne-
 bun.
- E anevoe să tai pom și să cioplești om.
 Vițelul după baligă se cunoaște ce bou o să
 se facă.
- Puica pe creastă se cunoaște ce neam o să
 iasă.

La satul ce se vede, călăuză nu trebuie.
 Din coada pisicii sită de mătase nu se face.
 Minte de-ar crește pe toate cărările ar paște-o
 măgarii.

Orbului de geaba-i spui că s'a făcut ziuă.
 Prostul face ce vede și ce aude nu crede,
 Ii pare că toate câte sboară se mânâncă.
 Surdului de geaba îi cânti de jale, el este:
 Bună ziua nea Istrate, doi boboci de rață frate.
 Unde dai și unde crapă!

Tu ce-i cânti și el ce-ți descântă?
 Tu-l trimeți la foc și el îți aduce busuioc.
 Tu-l trimeți la surcele și el îți aduce flori-
 cele.

Povestea vorbii

Un nerod eu totu 'n vremea mai demultă
 Ca să-și ia nevastă făcând și el nuntă.
 De ospăț, de masă, în gând îi venise,
 Dar cu ce să fiarbă de loc nu 'ngrijise.
 Socrul, ca și dânsul, văzând că nu-s lemne
 Aleargă la horă pe tineri să 'ndemne.
 Strigând: cine este mai voinic să ducă?
 Să meargă îndată, lemne să aducă.
 Ginerele sare, ia car și secure,

Mă duc eu, răspunde, și pleacă 'n pădurre.
 Ajungând se uită la un copaciu mare,
 Să-l duc întreg, zise, ce de mai haz are!
 I-ași face îndată pe toți ca să-mi zică:
 Hop odată mare! ce mai ginerică!
 Dar numai el singur în car cum să-l sue,
 Și veni 'n gând carul alături să-l pue,
 Ca tăind să-l culce drept în car să cază
 Și așa să-l ducă nuntașii să-l vază.
 Făcând dar el astfel și tăind stejarul
 Cum căzû îndată îi turti jos carul.
 Acum ce să facă? flueră, privește!
 Ș'ntro parte ș'alta stă și se sucește!
 Văzând că nu-s boii, să-i caute pleacă,
 Cu securea în umăr și cu hârca seacă.
 Și ne mai găsindu-i că i-a pierdut crede.
 Iacă și 'ntro baltă niște rațe vede.
 Nu-i veneà prin minte ce o să mai pață,
 Asvârle securea ca să dea 'ntro rață.
 Nu nimerește, și rațele scapă,
 Și securea cade bândâbâc în apă.
 Pe loc se desbracă. se aruncă 'n baltă,
 Ne gândind nerodul e'o să pață ș'altă.
 Pecând el cu totul se da 'n afundare
 Să scoată securea din apa cea mare,
 Vine oarecine în ascuns, pe taină,
 Și-l fură de-l lasă fără nici o haină.

După ce rămase gol numai în piele
 Privind împrejuru-și văzù floricele,
 S'a pus să culeagă zicându-și: numi pasă,
 Cu mâinile goale tot nu merg acasă.
 Și-așă numa'n piele se duse cu ele,
 In loc de surcele ducând floricele.

Despre învățătură

Ce înveți la tinerețe aceia știi la bătrânețe.
 Meșteșugul la om e brățară de aur.
 Cine învață la tinerețe se odihnește la bătrânețe.

Calul bătrân nu se învață în buestru,
 Cine știe carte are patru ochi.
 Procopseala nu se cumpără cu bani, ci se câștigă cu ani.

Banii nu aduce procopseala, ci procopseala aduce banii.

Omul cât trăește învață și tot moare ne 'nvățat.
 Niminea nu poate să zică: acum le știu toate, deaceia

La orice treabă pe Stan pățitul întebă
 Cine întreabă nu greșeste.
 Orbul cu întrebarea a nemerit Brăila, dar

Nu cere dela prost învăț și dela bătrân băț.
 Orb pe orb povățuind cad amândoi în groapă.
 Nu cine trăiește mult știe multe, ci cine umblă
 mult știe multe.

Una e una, două sunt mai multe.

Mult trăiești multe auzi, multe vezi.

Mult umbli multe pătimești, multe înveți.

Câte sate a umblat atâte meșteșuguri a 'nvațat.

Găina care clocește niciodată nu e grasă, dar și

Piatra care se rostogolește din loc în loc nu
 prinde mușchiu.

Toată musca nu face miere.

Toate stricăciunile nu sunt pentru ciorbă.

Procopseala nu e cârpă să o mototolești și
 să o bagi în sân, că

Unde nu e cap vai de picioare.

A lipsit de-acasă nouă ani și s'a întors cu
 doi bani, căci

Omul sfințește locul, nu locul pe om.

Toată lumea este școală, și

Vremea învață pe aceia ce n'au dascăl, adică:

Nevoia învață pe om și nuiua pe copil.

Ursul nu joacă de voe ci de nevoe, deaceia

Pisica răsgăiată nu prinde șoareci nici odată, și

Copilul nepedepsit ajunge neprocopsit.

Copilul răsgăiat rămâne neînvățat.

Povestea vorbii

Un împărat oarecare
    neavând nici un fecior
Și fiind la întristare
    Că n'are moștenitor,
Prin rugăciuni și postire
    Dumnezeu l-a ascultat
Și după a lui dorire
    cu un prunc l-a mângâiat.
Care cu dragoste mare
    din ceasul ce s'a născut
Părinții în răsfățare
    și'n răsghâeli l-au crescut.
Atât de mult împăratul
    asupra lui tremură,
Cât strașnicî tot palatul
    nu cumva a-l supăra.
Așâ-l lăsă pân' la mare
    să crească tot în desfrâu,
Pentru ori ce rea purtare
    nimeni nu-l ținea de rău.
Pecând el eră 'ntr'o parte
    și alta purtat pe sus,
Ca să învețe și carte
    un dascăl i s'a adus,

Poruncindu-i să-l învețe
 cu mângâeri și cu blândețe,
 să nu-l supere de loc,
 Să nu-l silească vr'odată
 Ori să-l certe în vr'un fel
 Ori să 'ndrăsnească să-l bată,
 c'apoi va fi vai de el.
 Așâ dar aceste toate
 întocmai urmate-au fost,
 Din care prea lesne poate
 pruncul să rămâie prost.
 Câțivă ani dacă trecură
 împăratul a cerut
 Să vază ce 'nvățătură
 copilul său a trecut?
 Și aducându-l de față
 începù a-l întrebâ
 Cu mângâeri, cu dulceață
 ca să citească cevâ.
 El începu : alfa, vita,
 gama, delta, omicron,
 Capa, iota, sigma, tita.
 pi, mi, ni, esi, ipsilon.
 Bravo ! zise împăratul,
 num-atât ai învățat ?
 Apoi, răspunse băiatul,
 celelalte le-am uitat.

Impăratu 'ngrijat foarte
de al său iubit fecior
Că-i rămlne după moarte
un prea prost moștenitor,
Pe miniștrii săi întreabă,
îi adună pentru el,
Cere sfat și îi întreabă
să-l învețe vre-un fel,
Ce să facă, din ce parte
s'aducă vr'un iscusit?
Ca să-l poată 'nvăța carte
cu vr'un metod osebit.
I-au zis miniștri, 'mpărate,
e un filosof aici
Cu științi prea minunate
la orice vei sta să-i zici,
El ne-a învățat la carte
pe copiii noștri toți,
Și am vreà să avem parte
de el și pentru nepoți,
Pe dânsul de vrei îl cheamă
să-i vezi duhul cel înalt
Și dă-i copilul în samă
fără să mai cauți alt,
Acest sfat dar ascultându-l
împăratul a trimis
Și pe filosof chemându-l

de față așa i-a zis :
Am auzit pentru tine
    că ești om prea iscusit,
Și toți te vorbess de bine,
    toți zic că ești pricopsit,
D'aceia cu râvnă mare
te chem și te rog și eu
Cu asemenea urmare
    să 'nveți și pe fiul meu.
Și văzând că-ți pui silința
    mai curând a isbuti
Pecât îmi va fi putința
    și eu îți voiu răsplăti.
Prea slăvite împărate,
    filosoful i-a răspuns,
Toate sunt adevărate
    câte de mine v'au spus,
Dar acum sunt bătrân foarte,
    nu sunt tânăr ca atunci,
M'am apropiat de moarte,
    nu mai am gust să 'nvăț prunci.
M'am dat acum pe odihnă,
    voiu să trăesc liniștit,
Să-mi petrec viața 'n tihnă,
    că destul am obosit
Fug de sgomot, de nepace,
    singurătatea iubesc,

Slugă chiar să am nu-mi plăce
ca să nu mă necăjesc,
Dar ca să nu calc cuvântul
și hatâru 'mpărătesc
Voiesc, de va vrea și sfântul,
pe cât pot să vă slujesc.
Trimiți-l dar la mine,
rog să nu fiu strămutat,
Că precum v'am spus nu-mi vine
să vi-l învăț la palat.
Impăratul zise: bine,
fie și așa cum zici,
Să urmeze și la tine,
dacă nu te 'mpaci aici;
Dar însă îți dau de știre
nu cumva să-l necăjești.
Să-l bați, să-i dai dojenire,
ori la el să te răstești.
Ci voiu cu iconomie
învățătura să-i dai,
Toat'a ta filosofie
cu bine să i-o predai.
Dupăce 'mpăratul zise
cătreg filosof astfel,
A doua zi își trimise
și pe fiul său la el.

Cum veni îi dete cartea,
p'un scăunaș îl cinsti
Și îl puse la o parte
poruncidu-i a citi.
Nu apucă să-i arate
și 'ndată s'a pomenit
Că niște inși din cetate
spre vedere-i au venit.
Dupăce cevă vorbiră
filosoful a voit
Cu aceia ce veniră
să pue de gustărit,
Și neavând să-i siujească
vru'n fecior sau argat
Puse ca să-i poslujească
feciorul de împărat.
Il îndreptă pe fereastră
dându-i în mână un ban
Zicându-i: na, ție asta
și mergi colea la băcan
Să-ți deă mezeluri, pâine
și o carafă de vin.
Cusurul mi-l va da mâine,
du-te și mai curând vin.
Deci dupăce le aduse
masă, tacâmuri a pus,

Stolnic, paharnic, le fuse,
până mai către apus.
Că ei dacă s'apucară
de vorbă și de lung sfat
De sluga lor își uitară
că slujise nemâncat.
Și auzindu-l că plânge
la spalele lor de post,
Ii zise, vino de strânge
și 'nvață să nu fii prost.
Apoi mergi și tu acasă
să mănânci și să prânzești,
Dar să nu spui că la masă
te-am pus să ne poslujești.
Și dimineța te scoală,
ziua pân' nu s'o înălță.
Să vii mai curând la școală
s'avem vreme d'a învăța.
Plecând copilul se duse
cu plânset, cu văitat,
Și pe rând mumesi-i' spuse
cum l-a întrebuințat.
Muma-sa mâinile-și frânge,
spusele lui ascultând
Merge la 'mpăratul, plânge,
bocindu-se și strigând:

Vai de mine împărate
 alt dascăl n-ai mai găsit,
 De l-ai dat să 'nvețe carte
 la un nebun și lipsit?
 Filosofu 'ngrab să vie,
 împăratul l-a chemat,
 Și l-a 'ntrebat cu mânie,
 de ce astfel s'a purtat?
 Impărate, știut fie,
 răspunse cel învățat,
 Că azi din filosofie
 o lecție i-am predat.
 Deaceia fiți în pace,
 lăsați să-l învăț cum știu,
 Dacă voiți și vă place
 să aveți înțelept fiu.
 Se domoli împăratul
 și îi zise negreșit,
 Deaceia-ți dedei băiatul
 ca să-l faci desăvârșit.
 Se făcù zahăr amarul
 cu cele ce s'au mai zis,
 Și a doua zi școlarul
 la școală fu iar trimis.
 Filosoful deci primindu-l
 iarăși d'a citi l'a pus
 Și în casă încuindu-l
 la trebile lui s'a dus.

Prea mare fiind oraşul
 abià s'a 'ntors pe 'nserat
 Şi găsi pe coconaşul
 plângând acasă 'ncuiat.
 Hai mergi de mănâncă pâine,
 îi zise, şi prost nu fii
 Şi aibi în grije ca mâine
 de dimineaţă să vii.
 Se duse iarăşi băiatul
 plângând ca 'ntâiu cum am zis,
 Şi iar aude împăratul
 că l'ar fi ținut închis.
 Se necăjeşte şi cheamă
 pe filosoful pe loc,
 Il întrebă să deà seama
 dece-şi bate de el joc?
 El răspunse: să nu fie
 vr'o dată eu joc să-mi bat,
 Ci azi din filosofie
 iar o lecţie i-am dat.
 Şi împărăţia voastră
 nu mă socotiţi nerod,
 Că filosofia noastră
 are osebit metod.
 Se gândeşte împăratul,
 ciudat lucrurile-i par,

Și zice către băiatul
 să meargă la școală iar.
 A treia zi viind iară
 feciorul de împărat
 L-a luat și până seara
 după sine l-a purtat,
 Peunde aveà să meargă
 sta în loc și-l întrebà:
 Știi tu astă piață largă
 cum se numește, au ba?
 Când îi tăceà la 'ntrebare,
 ziceà: nu fi dobitoc,
 Asta e piața cutare,
 asta e cutare loc.
 Mai mergând întrebà: știi tu
 cu se cheamă acest pod?
 Când răspundeà că, nu știe,
 îi ziceà: nu fi nerod,
 Asta e podul cutare,
 asta e cutare han.
 Colea șade un domn mare,
 dincoace cutare ban.
 Acestea zicând intrară
 într'un loc care i-a spus
 Și pe copilul la scară
 ca să-l aștepte l-a pus.

Unde filosoful iară
să șeză a trebuit.
Și tocmai cam către seară
ca să plece a eșit;
Bietul școlar, vai de dânsul,
flămând în frig așteptând.
Il găsi îngânând plânsul,
tremurând și suspinând.
Dupăce merse acasă
porunci către școlar.
Zicând, mergi și tu la masă,
dar vezi mâine să vii iar.
Cum se duse iar băiatul
pângând mumesei a spus.
Auzind și împăratul
a trimes și l-a adus.
Il întrebă ca să-i spue
dece la purtat astfel?
El răspunse: asta nu e
decât lecții pentru el.
Nu-ți pot lecția pricepe,
împăratul îi rosti.
Eu știu că omul începe
întâiu de a citi.
Și aceasta o să fie,
înțeleptul a răspuns,

Dar la o filosofie
cîtitul nu e d'ajuns.
Am să-i predau și moralul
cînd l-oi pune la citit
Și întîiu materialul
adunăm pentru vorbit.
Se muie iar împăratul
cu multe cîte i-a zis.
Ș'a patra zi pe băiatul
la școală iar l-a trimis
Deci cum sosì el la școală
dascălul ià o nuià
Și-i dă peste pielea goală
cîtevè bune cu ea,
Zicînd: mai spui altădată
p'acasă cîte fac eu?
Mai superi mamă și tată
și să voiești răul meu?
Acestea și alte dară
zicînd cîte i-a plăcut
I-a dat drumul către seară
să se ducă și bătut.
Pân'aci toate ca toate
împăratul l-a iertat,
Acum să vedem ce poate
minteà unui învățat?

Căci cum auzi 'mpăratul,
 de cea ce s'u urmat,
 Că i-a și bătut băiatul
 cu totul s'a turburat,
 Și nici vru 'n față să-i vie
 filosoful cel pârât
 Ci porunci 'n pușcărie
 să-l bage numai decăt.
 Ca a două zi să-l piarză,
 judecându-l cu divan,
 Să-l spânzure și să-l arză
 ca pe un vrăjmaș tiran.
 Așà a douazi dară
 împăratul poruncind
 Miniștrii se adunară
 ca să-l judece void ;
 Deci întrebă împăratul
 uitându-se rău la el,
 Zicând: spune dece băiatul
 mi lai pedepsit astfel?
 — Prea slăvite împărate
 aste filosofii sunt,
 Și că sunt adevărate
 ascultați al meu cuvânt.
 — Ce fel de filosofie
 când tu chiar cum a venit

L-ai pus paharnic să-ți fie
 și stolnic de târguit?
 Impărate așa este,
 eu nu o tăgăduesc,
 Dar, i le-am făcut aceste
 vrând ca să-l înțeleptesc.
 Adică când va ajunge
 mâine, poimâine 'mpărat
 Masă să nu îndelunge
 șezând la chef ne 'ngrijat.
 Iar supușii pe d'o parte
 flămânzi împrejur să stea
 Și alții pe d'altă parte
 împărăția să-i iă
 Bine, bine, așa fie,
 Impăratul iar i-a zis,
 A doua zi spune-mi mie
 dece l-ai ținut închis?
 — Ș'asta e filosofie,
 lecția proastă nu-mi e.
 Când va fi 'mpărat să știe
 și închisoarea cum e,
 Iar nu pentr'un fir de ață,
 ori d'altceva vinovat,
 Să-l ție pe toată vieța
 în pușcărie băgat.

Și-aceasta așa să fie,
 împăratul a urmat.

Dece ca p' o slugă ție
 a treia zi l-ai purtat ?

— Ș'asta e filosofie,
 căci pân' oraș l-am purtat

Și poduri, ș' alte să știe
 i-am spus și-am arătat

Iar nu dacă se va face
 mâine poimâine 'mpărat

De oricare cum îi place
 să fie de nas purtat.

Bine, bine ș'asta lasă,
 împăratul zise iar,

Intr'atât de mult nu-mi pasă,
 fie cum zici, n'am habar,

In sfârșit dar spune-mi mie
 dece pricină să-l bați ?

— Ș'asta e filosofie,
 ce trebuie la 'mpărați,

Că nu cum îi este vrerea
 pe vinovați a-i munci.

Să știe ce e puterea
 puține a porunci.

Iar nu ca la jucărele
 să strige: dați și iar dați,

Ba cinci sute de nuele
 lesne în spate-i turnați.
 Lasă ș'asta la o parte,
 împăratul iar a zis,
 Dar n'o să-l înveți la carte,
 prin urmare și la scris?
 Anevoe împărate
 că prea mult e răsghâiat,
 El de vorbă nu se bate,
 și ține ce-a apucat,
 Dea cerul să aveți parte
 de fiu-vă cel iubit
 Dar eu mai lesne 'nvăț carte
 pe un urs nenărăvit.
 Se turbură împăratul
 auzind acest cuvânt,
 Și răcni 'ncât tot palatul
 s'a clătît pân' la pământ
 Zicând: Auziți necinste.
 Vedeți în răs cum mă iă?
 Se cade așa cuvinte
 să zică 'naintea mea?
 Se 'ntoarce către el iară
 și îi dă acest răspuns.
 — De vreme ce tu zici dară
 că mai lesne 'nveți un urs,

Să-l înveți, iar de nu moarte,
 aceasta îți hotărăsc.
 Zise el: — Bucuros foarte,
 eu v'am spus că eu primesc.
 Dați-mi un urs, dar nu mare
 ci să fie mititel,
 Și'n trei luni cu'ncredințare,
 că dau examen cu el.
 Dupăce aceasta zise
 împăratul hotărât
 Pentr'un ursuleț trimise
 și-au adus numai decăt;
 Cu soroc, cu legătură
 dădură pe dobitoc
 La a cărții 'nvățatură
 și el îl primì pe loc.
 Acasă dacă îl duse
 cumpără piei de cismar
 Și să facă carte puse
 pentru noul său școlar,
 Făcând aceasta aduce,
 bagă fleici prin foi de rând,
 Și-i dă ursului să'mbuce
 foae cu foae'ntorcând.
 Ursul, cum e din natură,
 fleica când vreà să o ià

Parc'ar fi citit din gură
căută și mormăiă.
Mâncarea lui totdeauna
din acea carte fiind,
Nici nu împlinise luna
și-l vedeai mereu citind,
Or când flămânzeă, de voe
cartea în mână luând
Prefiră foae cu foae
și mormăiă fleici cătând.
Așa dar viind sorocul
ursul examen să deă
Se rânduî ziua, locul,
și toți adunați ședeau.
Iată și dascălul dară
cu școlarul său cel mic,
Cărui trei zile de vară
nu îi dedese mertic.
Și din acea adunare
la nimeni nu se uită
Decât la orice mișcare
la dascălul său cătă
Impăratul cu mirare
la ursuleț tot privind
Așteptă cu nerăbdare
ca să-l vază și citind.

Și pravila 'mpărătească
 având pe masă aci,
 Ca să-l puie să citească
 dascălului porunci.
 Ursul pravila cum vede,
 că e cea cu fleici gândind
 Ca un flămând se repede,
 o ia'n mâini nezăbovind,
 O deschide și apucă
 să mormăiască în loc,
 Negăsind nimic de bucă,
 întoarce foi într'alt loc,
 Stă, mormăiește în carte,
 nu găsește iar mertic
 Intoarce și 'n altă parte
 și iar nimic, și nimic.
 Răsună de răs palatul
 d'acest școlar curios
 Și îi zice împăratul: —
 îl văz, citește frumos,
 Dar nu putem înțelege
 zisele lui nici de cum.
 In ce limbă și 'n ce lege
 ne citește el acum?
 — In limba lui, împărate,
 zise dascălul grăind.

Cum scrie aci în carte
 le tălmăcește citind.
 Atunci zâmbind împăratul
 necazul și-a risipit,
 Și iertând pe vinovatul
 cu daruri l-a slobozit.

Despre lucrare

Cine șade coada-i cade,
 cine mișcă tot mai pișcă.—Și
 La tinerețe cine nu lucrează,
 la bătrânețe râiază.
 Scoală-te de dimineață
 și te culcă mai târziu.
 Cine pleacă de dimineață
 departe ajunge.
 Un ceas al dimineții
 plătește cât trei după prânz.
 De multe ori nu aduce
 anul ce aduce ceasul.
 Deunde nu gândești.
 d'acolo sare iepurele.
 Toate sunt la vremea lor, iar nu
 Lasă-ți lucrul și-ți ia mukul.

Vorba lungă e sărăcia omului.
 Cine vorbește, lucru nu-i sporește.
 Iar cine tace,
     mai multă treabă face, nu fii
 Bun de gură și rău de lucru.
 Numai cu vorba nu se face ciorba.
 Dă din mâini dacă vrei
     să ieși la liman.
 Lucrează pe mult și pe puțin.
 Mai bine ceva decât nimic.

Povestea vorbii

Doi țărani când vrură la lucru să plece
 Nevestele 'n casă până a-i petrece,
 I-au sfătuit ce fel și cum să urmeze,
 Cum să se tocmească și cum să lucreze.
 Una zise: — Frate,
     vezi de ține minte
 Și un'a muerii din zece cuvinte.
 Eu nu-ți zic de alta
     decât să știi cumcă
 Dupăcum ești mare și vrednic de muncă
 Când te tocmești, cere
     — să-ți dea plată bună,
 Nu luă în grabă pe nimic arvună,

Să-ți pierzi surda vremea și zilele tale
 Și să vii acasă fără parale.
 Iar cealaltă zise: bărbate, ascultă,
 Lucrează pe plată puțină și multă
 Cum ți se întâmplă, nu după plăcere,
 Decât să pierzi vremea de geaba 'n ședere.
 Deci dar ei plecară
     amândoi d'odată.

Știind fiecare sfătuirea dată.
 In oraș intrară lucru să găsească;
 Veniră și 'ndată oameni să-i tocmească.
 Cel cu plata mare nu vru jos să lase,
 Nevasta acasă cum îl învățase.
 Astalalt se duse, lucră, luă plata.
 A doua zi iară la alții fu gata,
 A treia zi încă n'o pierdu de geaba.
 In scurt totdeauna se află cu treabă.
 Iar celalt tovarăș stâpd în așteptare,
 Ca să se tocmească tot pe plată mare,
 Mai mult a lui vreme eră petrecută
 Făr'de nici un lucru și 'n deșert pierdută.
 Ce lua'n trei zile într'o săptămână
 Da pe d'ale gurii odihnind p'o rână...
 Deci când trecù vara și lucru 'ncetează
 Pleacă ei acasă copiii să-și vază.
 Cel cu plată scumpă duse punga goală,

Trist, galben la față și slab ca de boală.

Iar celalt umpluse de sfați chimirașul

Și se duce vesel ca trandafirașul.

Deacea zice un înțelept :

Foamea se uită la poarta

omului muncitor și nu

îndrăznește să intre. — Iar

Leneșul la toate zice

că nu poate, căci

Lenea e cocoană mare

Până se încalță soarele se'naltă

și până se gătește

soarele sfînțește. — Deacea,

În casa trândavului e sărăcie lucie.

Când mălai are, sare n'are,

când sare are, mălai n'are.

Rămâne în sapă de lemn

Casa îi e ca a melcului, în spinare.

Umblă din loc în loc

ca căscatul din om în om ;

Intr'un papuc și o opincă,

lipa, lipa, nea Stănică.

Viața cârpită cu ață.

Pică pară pică, dacă-i pică

eu te-oi mâncă, iar de nu,

acolo vei ședeà.

Pe leneș îl blesteamă
 pâinea care o mănâncă
 Umblă cu capul între urechi,
 cască gură, pierde vară.
 Răsare unde nu-l semeni.
 Unde sunt doi cu el trei.
 Incârduit cu terchea berchea,
 trei lei perechea — și
 Sărăcia la el se ține
 ca pulberea după câine.
 Umblă pe drumuri
 tăind câinilor frunză.
 Casa lui în trei pereți
 și cu ușa prin pod.
 Sărăcia îi roade urechile.
 Umblă gol ca un pistol.
 Se 'mbracă numai pe dinăuntru.

Povestea vorbii

Unul aveà o nevestă
 Leneșe de tot și proastă,
 Atât, încât pân' la gușe
 Se tăvăleà prin cenușe.
 Haine nu aveà nici treanță,
 Decât o cămașă zdreanță,

Ruptă de tot, prăpădită,
 În mii locuri găurită,
 Nu se mai țineă pe dânsa,
 I se vedea tot printr'însa,
 Bărbatul ei ca ea iară
 Umblă capiu până 'n seară,
 Mai mult ședeă pe o rână
 Decât lucră 'n săptămână,
 Câtă tot muncă ușoară,
 Numai pentru-o pâinișoară.
 Nu-i plăceă trupul să-și frângă,
 Să lucreze și să strângă.
 Amândoi se potrivise
 Și la toate se unise.
 Câți îi vedeă în astă stare
 Ziceă de ei fiecare :

— Și-a găsit hârbul capacul,
 tivga dopul, și lelea bărbatul.
 N'a spart Dumnezeu două case.

Deci ăst bărbat, biet pe sine
 Vedeă nu se vedeă bine.
 Dar văzând nevasta-și goală
 Fără preș și fără poală,
 I se părû cu rușine,

Deși el nu simțea bine,
 Și cu 'ngrijirile sale
 Strângând un leu de parale,
 Zise dragii lui neveste :
 — Dragă o zicală este :
 «Bogatul mănâncă când îi e foame
     și săracul când găsește, și
 Paștile săracului sunt
     când îmbracă cămașe nouă,
 Și tu azi dar te gătește,
 Te spală, te curățește,
 Că merg să-ți cumpăr cămașe
 Ca să lepezi ale fașe.
 Deci dar ieșind el din poartă
 Ca să se ducă la boltă
 Intâlni în drum pe nașul
 Și-i ceru la el salașul.
 Finul acum ce să zică,
 Punga-i eră ușurică,
 De cămașe se lipsește
 Și de masă târguiește,
 Găsește o găscă grasă,
 O ia și pleacă acasă.
 Cu nașii săi împreună
 Săltând de părere bună.
 Copilul său cum îl vede

La mamă-sa se repede
Și de departe o chiamă: — Mamă! mamă!
Tata aduce pe nașa!
Tata cu nașul și nașa!
Ei îi suflă 'n urechi vântul:
Și îi se părû cuvântul:
«Tata aduce cămașa»
Și de bucurie mare
Pierzându-și cumpătul, sare,
Numai decât se despoaie
De treanța ei cea cu soaie
Ș'aruncând-o 'n foc, rămase
Muma ei cum o fătase,
Și așa ca o păpușe
Iese îndată la ușe
Să-l adaste să sosească
Cămașa să-și primenească.
Dar când în loc de cămașe
Vede găscă, naș și nașe,
Alergă lipan s'adune,
Rupe, împrejur își pune,
Și tocmai ca paparuda
Viind își primește ruda.
Apucă găscă mai tare
Ca să facă vr'o mâncare.
Și până ea să gătească,

Nașu 'ncepe să vorbească,
 Zicând: — Rea a fost, nevestă,
 Sărăcia 'n lumea astă!
 Despuiata cum aude
 Intreabă 'ndată pe rude:
 Unde ați văzut-o oare?
 Ori astăzi în târgul mare?!

* * *

Cui i-e frică să se 'nsoare
 Să-și ia o nesimțitoare,
 Ca și această neroadă,
 Și nu-i va mai cere modă.

Despre beție

Cine beà în cinste ori în dator
 se 'mbată de două ori — căci
 Una gândește cârciumarul
 și alta bețivul.
 — Băutura e ce e,
 mâncarea e fudulie.
 Apa nu e bună nici în cizme.
 Vinul e pentru noi, nu e pentru boi.
 Cu vinul și cu somnul

uită grijile omul.

Vinul e toiagul bătrânețelor
și nebunia tinerețelor.

Vinul bun și nevasta frumoasă
sunt două otrăvi dulci la om.

Vinul îl bei de bun
și el te face nebun.

Tu îl bei pe dânsul
și el te beà pe tine.

Tu-l bagi în mațe și el ese 'n față.
Cât să dai ocol, tot te dă de gol.

Mergi pe cărare lină
și dai drept în tină.

Povestea vorbii

Un ungurean oarecare
Ce n'a prea avut umblare
Și nici vie nu văzuse,
Nici vr'odată vin băuse,
Și văzând odată vie,
Bând și vin pân'la beție,
P'alt ungurean întâlnește
Și cu el astfel vorbește :
— Măi soațe, văz't-ai tu ghie ?
— Am văz't măi, (zise) ș'o mie.

- No da cum îi? de ai văz't, spune?
- Da au îi, măi, v'o minune?
- De n'ai văz't cred
 poat' să-ți pară.
- No mă să-ți spun cum îi dară,
 Li albă și stă 'n chicioare
 Răscăcănată la soare.
- No! minț'tu, că n'ai văz't ghine,
 Să-ți spun io, cată la mine:
 Ghia aia-i p-un deal pusă,
 Tot cu țepi prin ea împunsă,
 Și cochile, voinici tună
 Poama ei de i-o adună,
 Și supt chicioare o 'ncarcă
 Să-i cure zeama, o calcă,
 Apoi p'acea zeamă dragă
 O botează ghin și-o bagă
 Intr'o scorbură întinsă,
 Cu bete d'alun încinsă,
 De-aci mere o boreasă,
 Ce-i zic cârciumăreasă,
 Și chiamă ghinul pi-o boartă,
 Ținând o cofă cu toartă,
 Și ți-l dă de-l bei cu oala,
 Mă, dai șelău ghinul ala!
 Că daca-l bei te îmbună

Până banii ți-i adună
Și se duce nu-i mai pasă,
Cu punga goală te lasă;
Și să vezi cum nu m'ascultă
La hiclenia-i a multă:
Io beui din el odată
O oală ghine'ndesată,
Și pân' grăii trei cuvinte
Mă luă o țâr de minte.
Când plecai să merg pe cale
Drumul oblu-mi păreà vale.
Că el se țineà de mine
Și-mi da ghes să caz pe vine!
Io dam pe poteca lină,
El mă da'n lături prin tină.
Dac'am văz't că joc își face
Vrui să-l ghirui, să-mi deà pace,
Dar el m'o trântit în tină,
Și mă dete pe hodină.
Când m'o deșteptat o tuse
Mă uit, să vezi ce-mi făcuse!
La gură-mi se băligase,
Banii din pungă-mi luase
Și s'o dusu-se la dracu
Și peunde i-o fost placu.

Tot despre beție

Vinul, țuica cui îi place
n'are cu ce să se'mbrace.
Pe bețiv toți îl arată cu degetul.
Bețivul când trece pe punte,
închide ochii să nu vază apa.
Arama omului la beție se arată.
Hoțu 'nvață la hoție
și bețivul la beție.
Cine se iă după mușcă
ajunge la bălegar, că
Cine beà pân' la îmbătare
nume bun 'n lume n'are, și
Decât să-ți iasă nume rău,
mai bine ochii din cap.
Spune-mi cu cine te aduni
ca să-ți spun cine ești.
Cine te vede intrând în cârciumă
nu zice că ai intrat să te'nchini.

Povestea vorbii

Un grec oarecare din sate plugar
Plecă și se duse cu al său măgar
Până la o rudă ce-i eră cumnat
Și aveă șederea departe 'n alt sat.
Cumnatu-său care prea mult îl iubeă,
Și 'n casă-i văzându-l odată abiă,
Il primește vesel, de cum l-a văzut
Și sera la cină cu el a șezut.
Cu vorbe, cu glume tot l'a îndemnat,
Și a tot băut grecul până s'a'mbătat.
Culcându-se astfel și dormind cevă
A doua zi capul grozav îi urlă.
Ii păreă mai mare de cum eră 'ntâi
Și-l trăgeă să-l pue iar pe căpătâi.
Il puneă și geaba, ori cum nu-i treceă,
Nicăiri să șeadă locul nu'i plăceă.
Necăjit se scoală greața a-și scui pă,
Vrând și dobitocul a și'l adăpă,
Și dacă se duce în sat la cișmeă,
Flueră din buze silindu-l să beă.
Dobitocul însă dacă a băut,
Iși rădică capul și 'n loc a stătut.
Deci văzând țăranul pe al său catâr
Că la fluerare-i nu duce hatâr,

Și de îmbiere n'are nici habar
 Ca o picătură să 'nghiță măcar,
 Zise (clătind capul), hai dobitoc hai!
 Tu mai multă minte de cât mine ai.
 De făceam aseară ca tine și eu
 Nu erà să-mi fie astăzi așa greu.

Despre economie

Cât ți-e pătura atât te întinde.
 Cum îți vei așterne așa vei dormi.
 Cine cheltuește peste ceiace câștigă,
     n'are 'n casă mămăllgă.
 Să ne mai cârpim că nu putem să ne tot înoinm.
 Spărtura până e mică trebuie cârpită.
 Omul nu iese cu dosul la oameni
     ci cu obrazul, dar însă:
 Hainele nu fac pe om mai de treabă.
 Brânză bună în burduf de câine.
 Mărgăritar atârnat la gâtul porcului, sau
 Belciug de aur la gâtul porcului.
 Omul sfînțește locul, nu locul pe om, dar
 Una e una, două sunt mai multe.
 Alta e floarea de grădină și alta e floarea
     de câmp.

Obrazul subțire cu multă cheltuială se ține.
 Fiecare își știe păsul său,
 Fiecare singur știe unde îl strânge opinca.
 Corabia mare și valuri mari o bat, deaceia
 Nu te măsură cu cei mari, că
 Cine are piper mult îl bagă și în terci.
 Dupăce carnea e grasă mai pune și seu, dar
 Tot învățu are desvăt, că
 Nu sunt totdeauna Paștile,
 Cui nu-i place să trăiască ca găina la moară?
însă
 Nevoia îl face să trăiască ca vițelul la oraș, că
 Nu e după cum vreă omul, ci după cum poate.
 Și omului îi plac toate, doar să le roază nu
poate.
 E anevoe când ajungi să cumperi orz dela
gâște.
 Gunoiul de vară e piper de iarnă.
 Omul înțelept vara își cumpără sanie și iarna
car, și
 Leagă sacul când e până în gură,
nu când ajunge la fund.
 Deunde tot iai și nu pui, curând se isprăvește
 Banul e făcut rotund, lesne se rostogolește.
 Anevoe se câștigă, lesne se cheltuește.
 Iai câte unul și dai cu pumnul.

Cine o iă prea lată rămâne cu ea necrăpată.

Il găsesc frigurile pungi, și apoi

Nu e mai grea boală decât punga goală.

Omul fără de bani e ca pasărea fără aripi,
când dă să sboare cade jos și moare,
deacea

Nici să te bolnăvești, nici să ai trebuință de
doctor, că

Cine trăește nădăjduindu-se, moare jindu-
indu-se,

Ruda omului este punga cu bani și sacul cu
mălaiu.

Sătulul la flămând nu crede.

Până vine cheful, bogatului ese sufletul
săracului.

În nădejdia tati moare mama.

Nu e nimic ca sănătatea și banii, că

Sănătatea face banii și banii sănătatea.

Când ai bani trebuie să ai și dușmani, dar și

Omul fără dușmani nu-i plătește pielea nici
un ban.

Banul muncit nu se prăpădește.

Omul face banii, nu banii pe om.

Picând, picând baltă se face, deacea

Strânge bani albi pentru zile negre.

Când îți intră paraua în mână leag-o în nouă
noduri.

Fie-ce nebun știe să câștige banii, dar nu știe
 să-i păstreze.
 Cine nu cruță paraua nici de galben n'are milă.

Povestea vorbii

Un Sultan odată umblând prin cetate,
 Pe jos cu vizirul în haine schimbate,
 Văzù înainte-i o pară scăpată
 Și-o ridică singur plecându-se'ndată.
 Vizirul această urmare văzându-i
 Și prinzându-i vremea l-a 'ntrebat zicându-i:
 Mă iartă stăpâne pentru îndrăznire,
 Căci îmi stă în cuget o nedumirire,
 Mi-a fost de mirare ca o pară mică,
 Care și nimica poate să se zică,
 Un sultan ca tine bogat cu hasnale
 Să te pleci la dânsa și s'o iai din cale!
 Sultanul răspunse: acel ce din fire
 Va luà paraua în desprețuire,
 Din puțin se'nvață întru nepăstrare
 Ca să nu se uite și la banul mare.
 Omul care știe a trăi cu păstru,
 Paraua o are la galben căpăstru.
 Ziseși că paraua nu e lucru mare,
 Dar cât de greu este omul când n'o are!

Paraua e mică, dar loc mare prinde
 Că de-o ai în pungă, pâinea nu ți-o vinde.
 D'aceia paraua omul cel cu minte
 Trebui ca pe galben s'o aibă 'nainte,
 Că joc cine-și bate și-i dă, cu piciorul,
 Cu vremea ajunge ca să-i ducă dorul.
 Eu nu zic că omul cumplit să se facă
 Și pân'ntr'atâta argintul să-i placă
 Incât să ajungă la el să se 'nchine
 Și să îngrijească numai pentru sine,
 Ci zic că la păstru firea să-și deprinză
 Și numai cuminte păstrul să-l întinză,
 Ca strângând să aibă atât pentru sine
 Cât să poată face și altuia bine.
 Dece pentru sine? pentru vremuri grele,
 Pentru niscai boale, pentru 'ntâmplări rele,
 Când se cheltuește și câștig nu este,
 Pentru neputințe și-alte ca aceste.
 Dar cum pentru alții? ca milă să-i fie,
 Să aibe să scape oameni din robie,
 Să-și dea pentru suflet, și-alt bine a face,
 Scăpătați s'ajute, sărmani să îmbrace.
 Pe câți pradă focul, pe câți apa îneacă.
 Pe câți hoții-i lasă în stare săracă,
 Văzând să nu-i lase în plâns să rămâe,

Ci să aibă 'n mână cu ce să-i mângâe.
 Imi aduc aminte despre o poveste,
 Care ca o pildă pentru păstru este.

Povestea împăratului

Au plecat odată câțivă după milă
 Ca să strângă zestre pentru o copilă,
 Care prea săracă eră și sărmană
 Și să o mărite își făceau pomană.
 Umblând dar ei astfel prin case a cere
 La oameni cu vază și mai cu avere
 Intrară 'ntr'o curte unde nemeriră
 Ocări, ceartă, gură, și astfel auziră
 Că stăpânul casii un bănuț pierduse
 Și slugile toate să-l cate le puse.
 Unii așternutul scuturau din case,
 Alții cerneau praful care-l măturase
 Alții iar prin curtea cea mare ca hanul
 Ciuruiau gunoiul să-i găsească banul;
 Văzând ei aceasta foarte se mirară
 Și ș'au zis în sine că înzădar intrară.
 Și neagră sau albă fără să-i vorbească
 Deteră să plece l'alți să năzuească.
 Dar el cum îi vede că de-aici porniră
 Chieamă să-i întrebe pentru ce veniră?

Ei sta 'n chibzuire cum să-i pomenească,
(Văzându-i scumpetea), să nu-i ocărăscă.
Dar el tot zorindu-i, i-au spus cam de silă
Că strâng să 'nzestreze pe o fată de milă.
El cum îi aude nu-i lasă să iasă,
Li chiamă îndată cu cinste în casă.
Intră 'n cercetare ce-au strâns pân'acuma?
Cât mai trebuiește să 'mplinească șuma?
Și spuindu-i scoase punga lui îndată
Și 'nzestră pe fată cu sumă însemnată,
Zicând: «nu vă pară lucru de mirare
Că pentru'un ban facem atâta cătare
De n'aș fi fost cu bună îngrijire
Să-mi păstrez averea cu nerisipire
N'aș fi avut astăzi nici chiar pentru mine
Necum s'am prisosuri să fac cuivă bine».
Ei plecând pe poartă destul să mirară
De așa vedere ciudată și rară.
Deși unul zice, din minte puțină:
«E scump la tărățe, eftin la făină».

Despre sgârcenie

Omul nu trebuie să fie nici prea prea, nici
foarte foarte.

Nici carnea să arză/ nici frigarea, adică:

Nici prea iconom, nici prea galanton, că

Cine strânge nu mănâncă.

Banii strângătorului în mâna cheltuitorului.

Lopata grămădește și sapa risipește.

Bogăția rămâne la nebun, care

Nici pe sine nu se folosește, nici pe altul.

Dacă o socoti cinevâ câte foi intră în plă-
cintă, niciodată nu mănâncă.

Omul cumplit, de toți e clevetit, că

Iși mănâncă de sub unghii.

Pentru o pară își pune ștreangul de gât.

Pentru bani își vinde sufletul.

Li tremură mâna de milostenie (care nu o face).

Ar da tămâie lui Dumnezeu și nu să 'ndură
să dea parale.

Punga e mare și gură n'are.

Scumpului nici odată să nu-i zici: dă-mi, ci
totdeauna, na.

Sgârcitul numai stângă are, (care ia), dreapta
îi este uscată (care dă).

Scumpul cu înșelătorul lesne se învoesc.

Ii făgăduiește ce nu curge pe apă.
 Vulpea în pădure și el îi vinde pielea în târg:
 Il face să umble după potcoave de cai morți.
 Și'a găsit icoană să se închine.
 Scumpul cumpără stafide și cere să-i adaogi
 piper
 Pune brânză în strachină și întinge p'alătura.
 Caută să ia din coș grăunțe și din postavă
 mălaiu.
 Umblă să scoată două piei de pe o oaie, dar
 totdeauna
 Scumpul mai mult păgubește și leneșul mai
 mult aleargă.
 Sgârcitul nici el nu mănâncă nici pe altul
 să nu'l vază mîncînd.
 Câinele osul nu'l roade și nici pe altul
 nu lasă să-l roază.
 Scumpul nu e stăpân pe banii lui, ci banii
 îl stăpînesc pe el.
 Tot el la masa altuia și la masa lui nime-
 nea, adică:
 Orbul dela toți și dela orb nimeni.
 Găina vecinului e mai grasă.
 Punga altuia e mai mare, în sfârșit
 Mai bine trăește un sărac lipit decât un bo-
 gat sgârcit.

Povestea vorbii

A fost un sgârcit odată care mereu grămă-
deà

Zi și noapte totdeauna pe bani dormeà și
ședeà,

Ș de cumplitate multă trăià singur, singurel
Nu țineà 'n casă nici slugă, nici pisică, nici
cățel.

Nu puteà să se îndure să cheltuească vr'un
ban,

Să mănânce și el bine măcar odată 'ntr'un
an.

Ci trăià tot calicește, mâncări proaste cum-
părând,

Privind cu jind cele bune ca și un sărac de
rând.

Așà el la o zi mare când la pește deslegà,
Văzând că fieștecare la pescării alergà,

Se duse și el să vază de-o găsi vr'un cosăcel
Să-și cumpere, să mănânce ca să se spurce
și el

Ș'ajungând în pescărie începù a se plimbà.

Dela un loc pân' la altul și de prețuri în-
trebà

Umblă vr'o două, trei ceasuri pretutindenea
 cercând
 Și nu se'nvoiă cu prețul, tot mai efin cău-
 tând.
 Deci pecând sta 'n două gânduri ca să-și
 ia, ori să nu-și ia,
 Și când scumpetea cu pofta în el foarte
 se bătea,
 Pe un fin al său îl vede carele dulgher eră,
 Cu bani câștigați din muncă vrând pește a-și
 cumpără.
 Și fără să zăbovească, ori să întrebe de preț,
 Un pește mare alese și-i trânti banul semeț.
 Deacolo trece îndată alături la alt pescar,
 Alege alt neam de pește și-l și pune pe cântar.
 Scumpul privind cu mirare la finul cumpă-
 rător,
 Când porni ca să se ducă după dânsul s'a
 luat
 Ș'ajungându-l depe urmă: «ce faci,
 fine» l-a 'ntrebat,
 Cum văz ți-ai cumpărat pește!
 El răspunse: mi-am luat.
 L'a 'ntrebat iar: pentru tine, ori
 altui l-ai cumpărat?
 Ba, pentru mine, el zise, și pen-
 tru casa mea chiar,

Vai dar ce-o să faci cu-atâta ?

scumpul l-a întrebat iar.

O Doamne, Nașule ! zise, pentru

mâncare te miri ?

Pelângă copii, nevestă, se gă-

sesc și musafiri ;

Și-apoi la o zi ca asta mai dai și

la vr'un vecin,

Cui nu-i dă mâna să-și iee, ori

la alt sărac străin.

Dar dumneata luași pește, ori ești

la alții poftit ?

Ba, nu sunt poftit, îi zise, d'aceia

am și venit,

Și eram și eu să-mi cumpăr, dar

iarăși am judecat

Că cine să mi-l gătească ! și așă

nici n'am luat.

Hai dar la noi, finul zise, împreună

să serbăm,

Deși nu avem gătire pe un naș

să ospătăm,

Și vei aveà să vezi astăzi cum

trăesc niște mujici.

Dar ne vei iertà cusurul ca la

niște fini mai mici.

Finul vorbe d'alde aste și altele
 multe 'ndrugând,
 Și cu nașul împreună ei acasă ajungând,
 Cu destulă bucurie pe-al lor oaspe
 l-au primit.

Până una, alta fuse și prânzu 'ndată gătit
 Așezându-se dar masa și bucate aducând
 Șezură, o 'mprejurară, puind și
 plosca în rând.

S'apucară să mănânce, vorbe vesele spuind,
 Și cu fețe în zâmbite unii la alții privind.
 Plosca înconjură masa dela om
 la om mergând,
 Și'ndemnă să se mângâe pe toți
 în guri sărutând.

Ii înduplecă îndată pe ea a o ascultă
 Și ca să-i facă pe voe începură a cântă.
 Unul în coarda subțire, altul bâzoiul țineă,
 Mic și mare își dau glasul, la care
 cum îi veneă.

Sgârcitul care 'n tăcere eră 'nvățat a mânca,
 Și carele cu plăcere la acești gura căscă,
 Prea mult minunata ploscă săru-
 tându-l tot des, des,
 Și la curaj îndemnându-l fără nici un interes
 Il dusesse și pe dânsul în stare d'o ascultă
 Și 'ncepù și el cu toți împreună a cântă.

Și 'ntratât se simți vesel și 'n-
 tratât ș'a mângâiat
 Incât sgârzenia toată îndată i s'a muiat.
 Și 'ncepù să zică: fine, te văz
 că știi să trăești,
 Tu de-acum deci și pe mine vreau
 să mă chivernisești.
 Toată a mea bogăție, dela moși,
 strămoș miras,
 Câtă o fi ți-o dau ție astăzi chiar
 din acest ceas.
 Na cheile, mergi acasă și în pivniță intrând
 Vei vedeà stând zece chiuburi tot
 cu galbeni puși în rând,
 Și cu desagi, cu sac, traistă, cu
 ce știi și cu ce poți
 Cară-i aicea la tine până diseară pe toți.
 Fă tu orice vrei cu dânșii și fii ico-
 nomul meu,
 Cheltuește cum îți place; nici să
 'ntrebi nici să văz eu.
 Că moșii mei și păriinții să tră-
 iască n'au știut,
 Nici vro'dată în vieață așa chefuri na'u făcut.
 Ci s'au chinuit să strângă și să
 grămădească bani,

Sfātuindu-mă la moarte tot ca ei să fac și eu,
 Iar de nu, să mă ajungă bletemul
 Îui Dumnezeu ;
 Adică: din nouă chiuburi zece
 pline să le fac
 Ș'am trăit ca vai de mine, mai
 rău decât un sărac.
 Umblai pe uscat, pe ape, m'am
 căsnit ca un tiran,
 Am răbdat foame și sete, închi-
 nându-mă la ban.
 Nu m'am îndurat odată un sărac să miluesc,
 Numai și numai borcanul să-l
 umplu, să-l vârfoesc.
 Ast rău mi s'a făcut fire, nu pot
 alt să mă prefac,
 Nu-mi vine să dau paraua, nici
 mie un prânz să-mi fac.
 Du-te dar finule acuma, du-te unde
 te-am trimis,
 Ia traistă, sac, ori ce-ți place și
 fă după cum ți-am zis.
 Bietul fin cu bucurie pe loc desagii luând,
 Aleargă tot într'un suflet și în
 pimniță intrând,
 Cum s'apropie de chiuburi mâi-
 nile a-și împlântă,

Auzi un glas deodată d'aiurea a-l spăimântă,
Strigându-i: nu te atinge, te teme a nu greși,
C'apoi tu de-aicea zdravăn să știi

că nu vei ieși!

Răspunse el către glasul care îl înfricoșă:

Apoi nașul mă trimise, n'-am ve-

nit singur așa.

Glasul îi răcnî deodată atât de înfricoșat,

Încât pivnița și casa parcă s'au cutremurat,

Strigând: ieși zic, mă înțelege, n'aș-

teștă și alt cuvânt.

N'are treabă el aicea, acești bani

ai lui nu sunt,

Ci-ai Diaconului Badea, el e pe

dânșii stăpân.

Bietul om fugi afară speriat, scui-

pând în sân.

Merse la nașul său, spuse cum s'a

'ntâmpat și ce fel

Și că Diaconul Badea este stăpân, iar nu el.

Nașul cum aude asta se necăjește pe loc,

Plosca-l ațâță mai tare de se făcù

numai foc.

Că ea are multe daruri, acì face pe om bun,

Și acì îl întărâtă de-l preface în nebun.

Se scoală totdeodată și răcnește ca un leu,

Dar cum se poate, el zise, să nu
 fiu stăpân p'al meu ?
 Cine-i Diaconul Badea ? și ce treabă are el
 Cu banii mei ? pentru care m'am
 trudit de mititel.
 Stai mă, să văz eu acuma dacă eu
 stăpân nu sunt !
 Și plecă acasă iute înpulberat ca un vânt.
 Intră 'n pivniță îndată se uită, îi
 dă în gând,
 Și spre negoț o grămadă pive de cireș având,
 Bagă aurul prin ele și cu alt lemn
 le 'ndopă.
 Până către miezul nopții la asta se ocupă.
 Și de dinaintea porții fiind un râu spumegat
 Aruncă pivele toate și a mers de s'a culcat.
 S'astfel el din bogat putred a să-
 răcit de s'a stins.
 Iși vindică cumplitatea și sgârce-
 nia ce l-a prins.
 Iar pivele toată noaptea după ce au înotat,
 S'au oprit într'o vultoare la mar-
 ginea unui sat,
 Unde aveà locuința un slujbaș bisericesc,
 Anume Diaconul Badea, om cu
 totul sufletesc.

Acesta dis-dimineată totdeauna se sculă
 Și-acolo'n marginea apei să închină
 și se spală.
 Deci în acea dimineată ca și alte
 dăți mergând,
 Și pivele în vultoare învârtindu-se văzând,
 Le-a tras câte una, una, până
 când toate le-a scos
 Și văzându-le 'ndopate și prea
 grele mai vârtos,
 Se apucă cu toporul, despică una pe loc
 Și ce e în ea să vază și ea să pue pe foc;
 Dar câtă mirare-i fuse, cât s'a
 bucurat văzând
 Acea mulțime de galbeni cu stră-
 lucire curgând.
 Vă las să judecați s nguri ce-i
 s'a mai întâmplat
 Și din celelalte pive aurul când l-a aflat!!!
 Decât să vă spuiu acuma ce fel a
 'ntrebuintat
 Acea avuție multă și cu dânsa ce-a lucrat.
 Câți săraci știa în satu-i câte u-
 nul i-a chemat,
 Și prin taină fiecărui a dat și l-a ajutat.
 Unuia-i cumpără vacă, altuia-i dăruî boi,
 P'alt scapă de datorie și p'alt de alte nevoi.

Că nici trei minute nu sunt încă bine
 Decând l-am dat altui prieten ca tine.
 El îl rugă iarăși, zicând: dă-mi dar calul.
 E! frate, răspunse, când i-ași spune halul
 De milă i-ai plânge, și mă tem că moare,
 Că stă 'n grajd săracul numa 'n

trei picioare.

El îl rugă iarăși: dă-mi încai măgarul.
 Apoi l-am dat, zice, tot cu armăsarul.
 Când zise aceasta' în grajd dobitocul
 A sbierat îndată, viindu-i sorocu.
 El auzind zise: cum nu e aice?
 Uite-te, el singur că e în grajd zice,
 Frate! îi răspunse, n'am cinste la tine,
 Dacă crezi măgarul mai mult de cât pe mine
 Tu nu știi că este-o vorbă 'n lumea asta:
 Să nu-ți dai altuia calul și nevasta.
 Și pelângă asta mai e o poveste:
 Frate ori ne frate, brânza pe bani este.

Omul la nevoie miroase și ce nu-i e voia.
 De dorul fragilor mănâncă frunzele, sau
 Inghite la răbdări prăjite; căci
 Lucrul strein nu ține de cald, că
 Tocmai când îți pasă fără dânsul te lasă, și
 Dacă nu ți se trece vorba nu-ți mai răci gura.

Dacă nu ești vrednic la o treabă
nu-ți bate capul de geaba, precum zice:
Nu îți este puterea cât îți este vrerea.

Povestea vorbii

Un turc care n'a mai fost
Intru nici un fel de post,
Ducându-se a cerut
Slujba care i-a plăcut.
Cadiul l-a cercetat
După cererea ce-a dat
Și văzându-l tinerel,
Ne având păr alb de fel,
Cunoscându-l și cam prost
Și nevrednic de-acel post,
Ii zise lui: fătul meu
Voia ta ți-ași face-o eu.
Dar de postul ce-l voești
Încă foarte tânăr ești.
Ci alt post poți să-ți alegi,
După ale noastre legi,
Și 'n postul ce-l ceri poți fi
Barba când îți va albî.
Însă prea mult dorind el
A-l orându-i 'n acel,

Cu mintea lui ca de prunc
Răspunse marelui turc :
Efendi sunt ihtiar,
Barba-mi este albă var,
Dar drept să-ți mărturisesc,
Eu o cānesc și-o 'negresc;
Iar de cere acel post
Ca să fiu alb cum am fost,
Pot fără să zăbovesc
Să o spāl și s'o albesc.
Deci dar astfel el mințind,
(Că o va albî gândind),
Voia dacă 'și-a luat
După leacuri a plecat ;
Și încoaci încolo umblând,
Pe unii alții 'ntrebând,
Cāți îl auzeau rādeau
Și că e nebun credeau.
Dar el seamă nu băgă,
Vreà să se facă Agă.
Și umblând din uși în uși
Intrebă babe, mătuși,
Cu făgădueli de bani
Să-l facă de mai mulți ani.
Și abià când obosî
O șarlatană găsi,

Care i-a fĂgăduit
Că-l va albî negreşit,
Numa 'ntăi să-i pue ei
In mâini cinci sute de lei
Şi îl va face degrab
Ca colilia de alb.
El auzind bucuros
Puse bani peloc jos;
Şi spre a o mulţumî
Incă o mai dăruî.
Mătuşa banii luând
Îl oprî acî zicând :
Şezi până să târguesc
Acele ce îmi lipsesc.
Şi mergând în acel ceas
Li aduse într'un vas
O apă ce a vrut ea,
Numai banii ca să-i ia.
Şi 'ncepû a-l învăţa
Cum a o 'ntrebuinţa,
Zicând : iacă! (Vai de el!)
Şi să faci într'acest fel :
Acasă acum mergând
Şi astă apă luând
Să torni într'un vas din ea
Şi 'ncepi barba a-ţi muià,

Frumos de jur împrejuur
Să nu rămâie cusur,
Și în trei zile de rând
Tot așa mereu făcând
O să te vezi cum albești
Tocmai după cum dorești.
Așa dar el ascultând
Și la casa sa mergând
Cu acea apă a dat,
După cum l-a învățat.
Și 'n loc barba a-i albă
Incepù a năpârlî,
Incât într'un sfert de ceas
A rămas ca de brici ras,
Ș'atunci cunoscù c'a fost
Nevrednic de acel post.

Cămila vrând să dobândească coarne și-a per-
dut și urechile.

Omul nemulțumit fuge de bine și dă peste
mărăcine.

Sare din lac în puț. Ajunge dela moară la
râșniță.

Despre Judecată.

Judecata e în capul omului.
 Pune-ți căciula dinainte și te judecă
 singur, deși
 Dreptatea iese ca untdelemnul d'a-
 supra apei, dar
 Mai bine o învoială strâmbă, decât
 o judecată dreaptă, căci
 Cu judecata nu cu lopata, adevărat
 Pricea nu ajută, dar
 În țara orbilor cel cu un ochiu este
 Impărat, de multe ori
 Rămâi bătut, ocărât și cu banii
 dați.

Povestea vorbii

Primăvara într'un nuc
 Stând și cucuind un cuc,
 Doi proști cum îl ascultau
 Porniră a se certă,
 Pe unul-l chemă Pălmuş
 Și pe altul Ciomăguș.
 Pălmuş privind la cuc sus
 Și văzându-l spre el pus,

Zise: ori văzuși tu mă,
 Că cucul mie-mi cântă?
 Ciomăguș zise: minți tu,
 Că cucul 'n nuc cum stătù
 La mine 'ntâiu se uită
 Ș'apoi atuncia cântă.
 Dar nu vezi, Pălmuş a zis,
 Cu ciocul încotr'o e 'ntins?
 Dacă ție ți-ar cântà
 La tine s'ar și uită.
 Ciomăguș să 'ntărâtă
 Și bâta își arătă,
 Zicându-i: nu-mi tot vrăji,
 Că de mă voi necăji
 Cu asta 'n cap te pocnesc,
 Ai auzit ce-ți vorbesc?
 Căci atunci când a cântat
 Intâiu în ochi mi-a cătat.
 — Ce e? tu să mă bați, ziei!
 Tu pe mine! na dar, plici!
 — Ce dai tu în mine mă!
 Și ciomagu-și întremă,
 Na, poc!—mă! plici, șap!—na puf,
 Aolio! mai stăi — mă, uf!
 Ho, ho, ce aveți de gând?
 Strigă Bunea alergând
 Ș'apucând îi descâlci,

Pe-amândoi îi îmbrânci,
Pe amândoi ocărând
Judecându-i și zicând:
Fire-ați porci-de-câini să fiți!
V-ați pornit să vă sluțiți!
Pălmuș aprins grozav foc,
Merge la zapciu peloc,
Și spuind cum s'a certat,
I-a dat bani și l-a rugat
Când îi va înfățișa
Să zică că este-așă,
Că cucul lui i-a cântat
Și să certe pe celalt.
Ciomăguș p'ascuns și el
Mergând în acelaș fel
Pe zapciu unse pe bot,
Dând cât aveà în pungă tot,
Și să zică l-a rugat
Că cucul lui i-a cântat.
Deci când i-a înfățișat
Și jalba le-a ascultat,
Zapciul puțin mișcând
Și genunchiul ridicând
Sub saltea le-a arătat
Banii ce i-au fost ei dat,
Zicând: amândoi mințiți
Și ca nebuni vă sfădiți,

Că cucul să știți curat,
 Numai mie mi-a cântat.
 Și voi, zic, vă împăcați,
 Să n'auz că vă certați,
 C'apoi iau gârbaciul meu
 Și vă 'mpac precum știu eu.

La așà cap așà chiulaf.
 Capul face, capul trage.
 Unde nu e cap vai de picioare, mulți zic că,
 Banul e ochiul dracului, și că,
 Banul te bagă afund, banul te scoate la und,
 dar,
 Culcă-te pe urechia aia, și
 De fi bun cât ei fi, căci
 Bolnavul multe zice și sănătosul face ce știe,
 pentrucă
 A băgă mâna în miere și a nu-ți linge de-
 getele nu se poate.

Povestea vorbii

Două pisici dintr'o casă, surori, frați, vrei să
 le zici,
 In cămară după masă intrând ca niște pisici,
 Mirosiră, cotiliră din taler în tăleraș

Și 'ntre altele găsiră și o felie de caș.
 Sar amândouă do'dată, asupra-i se grămădesc.
 Pentru el vor să se bată, fac gură, să gâlce-
 vese,

Și una și alta rele, mârâiă și miuiă,
 Să-l împartă între ele nicidecum nu se 'nvoiă.
 Și ca să nu se mai certe merg la cotoiu, cer
 la el

Ca prin dreaptă judecată să le 'mpartă la
 un fel.

Cotoiul ea un cu minte le-a zis: nu vă mai
 certați,

Ce folos mii de cuvinte? eu știu cum să vă
 'mpăcați:

Care le împacă toate e cumpăna pe pământ,
 Și 'mpotriva ei nu poate nimeni să zică cuvânt.
 Zicând aceste apucă cumpenele-acî peloc.

Cerù eașul să-i aducă, îl rupe drept prin mijloc.
 Pune într'o parte ș'alta cașul cel în două frânt,
 Înălță cu mâna 'ndată cumpăna dela pământ,
 Dacă vede că 'ntro parte atârnă mai greu
 nițel,

Ia din cealaltă parte și mușcă cevà din el.
 Iar îl pune, iar ridică, dincoace acum greu
 văzând,

Mușcă și d'acî nițică ca să potrivească vrând.

Apoi iar și iar și iară, când aci când colea
 greu,
 Vrând lor rău să nu le pară, el a mușcat tot
 mereu,
 Pân' să sătură pe sine și lăsă părțile mici,
 Atunci le potrivî bine și le dete la pisici.
 Ele dar silite fură ast-fel a se mulțumî,
 Dacă minte nu avură singure a-l împărți.

Despre mojie.

Pasărea după ce se cunoaște? după cântec.
 Mójicul după ce se cunoaște? după vorbă.
 Mójicul bogat e ca câinele lăptos,
 care numai lui își ține cald.
 Nici salcia pom, nici mojieul om.
 Nici talpa casei cep de bute, nici mojieul om
 de frunte.
 Pe porc nu-l faci să beà apă din fedeleș.
 Nu te băgà în tărățe, că te mânâcă porcii.
 Mójicul de ce-i place d'aia să îngrășă,
 Gândește că numai el mânâcă pâine și alții
 paie.
 Deunde să știe ciobanul ce este șofranul,
 Nu-și cunoaște lungul nasului.

Omul neslujit e ca lemnul necioplit.
 Dumnezeu să te ferească de țiiganul turcit și
 de mojicul grecit, și
 Dumnezeu să te ferească de bătae cerească,
 de urgie împărătească și de pâra mojicească.

Povestea vorbii.

Un împărat prea cuminte rugile când își făcea
 Pelângă alte cuvinte și acestea le zicea :

Dumnezeu sfânt să păzească :

Toată firea creștinească
 De bătaia cea cerească,
 De urgia 'mpărătească
 Și de pâra mojicească.

Fiul său ce totdeauna la rugă cu el pus era,
 Toate le zicea, dar una nu-i plăcea și-l supăra,
 Nu-i venea să se smerească să-l păzească cel
 prea sfânt.

Zicând ce putere are un mojiu, prost, nătărău?
 Unuia împărat mare prin pâra să-i facă rău.
 Împăratul dacă vede că nu îl poate muiă
 Să-l facă pe el a crede ceiace 'l povățuia,
 Gândindu-se făcù planul, zicând: voi să-l
 pedepsesc

Și chemă 'n grab pe țiganul, potcovaru 'mpărătesc,

Căruia din întâmplare atunci dintr'un foișor
 Ii căzuse și-i murise copilul său cel micșor.
 Ii poruncește în taină ca tot cârdul țigănesc,
 Să se scoale, să dea jalbă de fiul împărătesc,
 Cu dovezi s'aducă pâră ori cum vor ști mai
 urât

Că el de sus îmbrâncindu-l cu zile la omorât.
 Deci îngropându-și copilul, potcovaru 'mpărătesc
 Ridică, dovezi aduce tot sălașul țigănesc,
 Dau jalbă către 'mpăratul, cu jurămintă pârăse
 Că i-a îmbrâncit copilul feciorul împărătesc.
 Împăratul 'nfățișează pe fiul său în divan,
 Dovezile-l fac să crează că a 'mbrâncit pe
 Țigan.

Pentru care împăratul chiar singur a hotărât
 Să-l dea, să-l aibă Țiganu 'n locul celui omorât.
 Așadar fără de voie acel fecior de împărat
 A trebuit să se ducă precum tatăl său l-a dat,
 Și în taină împăratul pe potcovaru chemând
 Ii dă strașnică poruncă pentru fiul său, zicând:
 Iți poruncesc ca îndată cum te vei duce cu el
 Să-l îmbraci în haine rupte, să nu-i faci hatâr
 de fel;

Și să-l pui la foi să sufle tocma ca pe un
Țigan.

De-i vedeà că nu te-ascultă îngrozește-l din
ciocan.

Și cu praftorița udă cât de-adesea să-l lovești,
Dă în el, numai păzește undevà să nu-l
sluțești.

Că voiu pentru o greșeală în astfel să-l pe-
depsesc,

Deci așa cum zic ascultă toate câte-ți po-
runcesc.

Deci ducându-se Țiganul cu porunca înarmat,
Le-a urmat toate în tocmai cu feciorul de
'mpărat,

Il îmbracă 'n niște sdrențe ca p'o slugă de
Țigan,

Negre 'n cărbuni tăvălite, de nu făceau nici
un ban,

Il puse la foi să sufle și cu un baros să deà,
Când nu puteà vai de dânsul! cu praftorița
'l loveà.

De câte ori stropeà focul cu dânsa îl atingeà,

Și obrazul, nasul, gura îi umpleà și îl mânjeà.

Pedepsele aste toate trebuind să ia sfârșit,

După trei zile 'mpăratul iertă pe fiul greșit,
Și trimițând îl aduse iar cu cinste la palat

Spălat și cu haine bune ca un fecior de 'mpărat.
 Apoi seara împăratul mergând să se roage iar
 A rostit ca mai 'nainte aceleași cuvinte chiar.
 Fiul său ce împreună sta 'ngenuchjat spre
 pământ,

Zise: tată! mai va încă să zici și acest cuvânt:

Dumnezeu sfânt să ne păzească

Și de praftorița țigănească.

Apoi împăratu 'n sine de aceste vorbe rîzînd

Și isprăvind rugăciunea plecă în iatac zicînd:

Omul pînă nu pătimeste nu se învață.

Pînă nu dă cu capul de pragul de sus nu
 vede pe cel de jos,

Pricepe numai cînd îi dă cuțitul de os.

Despre fățarnicie

Măța blîndă sgârie rău.

Cărbune acoperit.

Taler cu două fețe.

La unii mumă și la alții ciumă.

În față miere și în dos fiere.

În gură cu Dumnezeu și în inimă cu dracu.

Ziua fuge de bivoli și noaptea apucă pe dracu
 de coarne.

In cuibul smeritului locuește dracu.
In față te netezește și în dos te cioplește.
Cu lingura îți dă dulceața și cu coada ei îți
scoate ochii.
Lup îmbrăcat în piele de oaie.

Povestea vorbii

Un împărat oarecare
Avea un cal bătrân tare,
Care picioarele sale
Abia le târâ pe cale,
Și-abia putea roade fânul,
Ca și cojile bătrânul.
Dar pentrucă îl iubise
De bine ce îl slujise,
Și-l scăpase în răsboaie
De oarecare nevoe,
Se milostivi 'mpăratul
Să-și slobozească soldatul,
Ca să umble 'n bună pace
Singur ori pe unde-i place.
Și ca să-l cunoască bine
Când îl va vedea ori cine,
Li făcu o haină 'n spate
Cu multe fețe schimbate,

Albăstrii, verzi, galbini, roșii,
Cum se 'mbracă comicoșii,
Și-așa după ce-l îmbracă
Porunci ca să-i mai facă
Și potcoave în picioare
De oțel scânteitoare
Ca mai mulți ani să trăiască
Pietri să nu le tocească.
Făcându-se aste toate.
Poruncește-apoi de-l scoate
Afară pe câmp să pască
Și-unde-o vreă să locuească.
Umblând dar în astfel calul,
(Precum îi spuserăm halul),
Când coboră pe o vale
Se 'ntâlni cu el în cale
Un leu care în viață
Nu văzuse cal în față.
Pe loc el cum îl zărește .
Se spăimântă, se 'ngrozește.
Și de frică 'ntr'o suflare
Se și 'ntoarse 'n fuga mare,
Strigând: fugiți, fugiți toate
Hiare care 'ncotro poate,
Că vine fără zăbavă
O jiganie grozavă,

Și de-i vom intra în ghiare
Vom perî cu mic cu mare.
Un lup care-l auzise
Și cu totul se 'ngrozise
Vine la dânsul în grabă
Și tremurând îl întreabă :
Ce e? ce strigi! o minune!
Cine te gonește, spune?
Leul abiã se oprește
Și răspunzând îi vorbește :
Lupule, nu este bine
Vine peste noi ce vine
Nu știi să o spui p'anume,
Că n'am mai văzut pe lume.
Ce fel e? întreabă lupul,
Cum și 'n ce chip are trupul?
Leul începù să zică :
Iți spuiu pe scurt, că mi-e frică
Zăbovind cu vorbă lungă
Nu cumvã să ne ajungă.
Nu departe colea 'n vale,
Tocma 'n potecile tale,
Este o namilã mare
Tot pestriță pe spinare,
Capu-i este lung și botul,
Gura-i te 'nghite cu totul,

Pielea-i e împestrită
Până la coadă bălțată.
Nu-i băgai seamă la alte,
Dar picioare are 'nalte,
Și din ele fulger scoate
Maica mea, că multe poate!
C'un cuvânt e o nălucă,
Când o vezi groaza te apucă.
Lupul zise: fii pe pace,
Nimica nu va face,
Lucrul de spaimă nu este,
Că eu namile de-aceste,
Multe în zilele mele
Am petrecut prin măsele.
Te 'nșeli, lupule, el zise,
Ție-ți pare că spui vise,
Dar vedeâ-vei tu acuma
Rău cum ți se 'nfundă gluma.
O doamne! îi zise lupul,
Nu-i pot vedeâ d'aci trupul!
(Și se 'nalță din picioare
Să vază zări-l-va oare).
Leul zise: vin la mine
Să te înalț, să-l vezi mai bine.
Și apucându-l în brațe
Il strânse 'n ghiare de mațe:

Lupul având urdinare
Il trecu... biet de strâns tare.
Leul aceasta văzându-i
Il trânt 'ndatăi zicându-i:
Tu nici nu-l văzuseși bine
Și 'ncepû să dea din tine,
Dar dacă-l vedeai ca mine?
Atunci mureai, vai de tine!
Zicând aceasta îl lasă
Și fugi 'n pădurea deasă.

* * *

Mulți să sperie de nimica,
Ș'apoi și 'n alți bagă frica.
Te miri ce își fac năluca
Și frigurile îi apucă.
Astfel de oameni în lume
Au născocit spaima sume:
Strigoi, stafii, pe murgilă,
Miazănoapte și Zorilă,
Și-alte multe ca aceste,
Care nici a fost, nici este.

563.157

Despre împrumutare

Cine bate la poarta altuia trebuie să bată și
la poarta lui, însă
Când îi dai îi fată iapa, când îi ceri îi moare
mânzul.

Dai cu mâna și alergi cu picioarele.

Dai, n'ai.

Pe cine nu-l lași să moară nu te lasă să trăești.

Tu umbli după el cu mila și el după tine cu
pila, d'aia.

Odată vede nașul buricul finului.

Milă 'mi e de tine, dar de miné mi se rupe
inima.

Cămașa e mai aproape de piele.

Cu rudele să bei, să mănânci, dar averă să n'ai.

Arde lumânarea noastră și facem socoteala
voastră.

Căinele îmbătrânește de drum și nebunul de
grija altora.

Cine plânge pe altul, ochii lui își seurge.

Împrumuți pentru dobândă și pierzi și capetele.

Pentru un cuiu pierzi potcoava.

Dacă n'ai treabă fă-te martor, dacă ai bani
mulți fă-te chezaș, pentrucă

Datoria nu moare niciodată.

Sacul finului e tot nou.

Povestea vorbii

Unul se împrumutase dela finul său c'un sac
Rupt, prăpădit, plin de petici ca al unuia
sărac.

După ce-și isprăvi treaba înapoi nu i l-a dat
Ci ca pe o treanță veche într'un colț l-a aruncat.
După ce trecuse vreme finul său la el mergând.
A cerut ca să-i deă sacul, cam cu rușine zicând:
Nașule, mai ții prin casă acea ruptură de sac,
Că uneori și cu dânsa te miri ce trebușoară fac,
Nașul, care nu 'ngrijise de un astfel de sac
rău,

Căutând și negăsindu-l zise către finul său:
E-ei! fine, cine știe unde-o fi el aruncat!
Că eu până mai deunăzi îl vedeam colea sub
pat.

Finul peloc schimbă vorba zicând: ce? mă lași
sărac?

S'a perdut! și eră, Doamne, o bunătate de sac!
Deaceia dar

Cine are barbă să-și cumpere și pieptene, căci
Iei c'o mână, și dai cu alta, ș'apoi

Dela un rău platnic și cu cenușa depe vatră
să te mulțumești.

Despre stăpân și slugă

Mai bine să fii stăpân mic decât slugă mare.
Am plecat să-mi cat stăpân, dă Doamne să
nu gălesc.

• Cine se face oaie îl mănâncă lupii, căci
Nu poți cu buretele să bați piron în părete.
Să fii bun unde se poate.

Bate fierul până e cald, dar și

Fierul rău cât să-l bați e de geaba.

Cine de cuvânt nu înțelege, nici de ciomege,
însă

Miluește câinele de vrei să-ți fâțae coada, și
Netezește mâța de vrei să-ți ridice coada.

Nu-ți sumuțâ câinele cui ai mâncat pâinele.

Tu mare, eu mare, cine să tragă cismele?

Mielul blând sugă dela două mume, dar

Cine să bagă fără tocmeală iese fără socoteală,
deaceia

Fă ochii în patru.

Nu te rezimâ pe stâlp putred, să știi însă:

Sita până e nouă se pune în cuiu.
 Mătura veche ajunge la grajd.
 Armăsarul când îmbătrânește ajunge la răs-
 niță, iar
 Calul bun se vinde din grajd, căci
 Mai bine cu un vrednic la pagubă, decât cu
 un nevoiaș la câștig, dar
 Incarcă-ți dobitocul până unde îi e sorocul,
 Nu umblă să-i iai pielea de viu.

Povestea vorbii.

Unul totdeauna nevasta-și certă,
 O făceà lenoasă și îi impută,
 Căci nu găseà seara gata de cinat
 Ci îi punea masa cât de amânat.
 Ea se 'ndreptă iară zicând: bine vezi.
 Că treburi sunt multe și trebui să crezi.
 Pân'aduc acasă vițelul din crâng,
 Oară, rațe, găște din drum până strâng,
 Până-ți spăl obiele, vaca până mulg.
 Ba ești nevoiașe, îi răspunse el,
 Că de-ai fi bărbată ar fi mai altfel.
 Treburile tale, eu mă rămășesc,
 Că 'ntr'un ceas pe toate ți le isprăvesc.

Ii tae ea vorba zicând : prea frumos :
Dacă într'atâta ești de inimos,
Rămâi dar acasă și 'ntâi mâine chiar,
Și eu merg în locu-ți cu plugul să ar :
Și de le vei face toate precum zici,
Atunci zi-mi ce-ți place că eu sunt aici.
Așâ dar aceasta amândoi voind,
Ea a mers cu plugul și el rămâind,
Stătù, gândi ce fel să le ia de rând,
Să le isprăvească toate mai curând,
Ca viind ea seara să-l găsească sfânt,
Pentru cel mic lucru să n'aibă cuvânt.
Deci având o găscă ce de mult cloceâ
Și gârâiâ 'n ușe, strigare făceâ,
El ca să o 'mpace dă cu grabnic pas,
Ia un cōdru rece de-a seară rămas,
Ii fărâmințează ș'aruncă să-i deâ.
Și ce să mai facă mereu se gândeâ.
Când iacă purceaua vecinului, zi,
La merticul găștii hop! se repezi.
El ca s'o gonească c'un lemn aruncă,
Și 'n locul purcelii pe găscă culcă,
Foc se necăjește și ia 'ntr'acel ceas
Ș'inchide purceaua, să-i facă ispas.
Acum vrând să-și spele obiala la râu,

La și putireiul, îl leagă c'un brâu,
Il atârnă 'n umăr cu o mână dând,
Întralta c'un codru, se duceà îmbucând,
Câte-și trei odată vrând a isprăvi,
Altfel aveà frică că s'o zăbovi.
La râu dacă merse, obiala 'nmuià,
O scăpă din mână și apa o-i ia,
Să pleacă la dânsa, ea se duse în not,
Varsă putineiul și se umple tot.
Se desbracă 'ndată și rămase gol.
Hainele își spală de lapte, nomol,
Apoi le întinse la soare de rând,
De necaz și ciudă mereu înjurând.
Așteptând acuma pân' a se uscà,
Căldura îl trase de a se culcà,
Și prinzându-l somnul, un alt om venind
I le fură toate și-l lasă dormind.
El dacă se scoală numa 'n piele gol,
Se uită cu ochii împrejur, ocol,
Și văzând sârmanul că i-a mers tot rău,
Zise întru sine: eu sunt nătărău!
Ce-mi trebuià mie, singur să mă bag
La ce nu mi-e treaba, ș'astea să le trag!
Vorbind el aceste la cer s'a uitat
Și soarele-l vede că-i pe scăpătat,

Așà ce să facă? Indată s'a dus
Și la cuibul găștii peste ou s'a pus,
Socotind acuma el a le cloci
Și să nu le lase pân' se vor răci.
Iaca și nevasta dela câmp sosi
Și văzând că gata nimic nu găsi,
Incepù să zică: vezi bărbatul meu
Le lasă pe toate să le fac iar eu.
Și el cine știe cu cine din sat
La cârciumă suga și-o să-mi vie beat!
Ea s'apucă dară ea și pân' acum,
Vaca, oaie, toate strânge depe drum,
Aleargă la apă, aduce peloc,
Și de mămăligă pune vas la foc,
Merge 'n magazie să cearnă mălaiu,
Când deschide ușa: aolio și vaiu!
Că purceaua care o 'nchisese el
Mălaiu nu lăsase nici un pumnice.
Vase răsturnase, vărsând și mâncând,
Cepuri destupase, trupu-i scărpinând.
Cu un cuvânt toate stricate găsind
Ieși ca să vază ce-o mai fi lipsind
Și prin întuneric pecând ea treceă
Pelângă bărbatu-și unde el cloceă,
O ciupeă de haină mânile 'ntinzând.

Sâsâiâ la dânsa, ca gâsca făcând.
 Ea deocamdată seamă n'a luat,
 Dar ciupind-o iară la el s'a uitat,
 Și strigă: dar asta! ce lucru drăcesc!
 El iar: sî-î! zise, fugi că eu clocesc!
 Auzind ea zise: bărbate, tu ești?
 Și cine te puse aici să clocești?

— Taci, să tac nevaștă, nu-mi mai zi nimic,
 Că m'am prins cu tine, nu tu, ci eu stric.

Dacă n'ai putere, nu întărâtă gălceava.

Despre iuțeală și îndărătnicie

Pe omul rău umbli să-l îmblânzești și mai rău
 îl îndrăcești, el

Pentru o muscă își dă palme, dar
 Oțetul tare vasul său il strică.

Răul ce'l poate face singur nu i-l poate face
 nimenea, căci

Orice apucă se usucă.

Ii sporește ca la rac.

Umblă să se cârpească și mai rău se sparge,
 pentrucă

Graba strică treaba.
 Cu încetul se face oțetul.
 Cu răbdare și cu tăcere se face agurida miere.
 Două pietre tari nu pot măcină bine.
 Cine se grăbește, ostenește.
 Incet, încet departe ajungi.
 Lucrul bun anevoe se dobândește.
 Copăcul mare numai dintr'o așchie nu se tae,
 deaceia
 Nu te grăbi ca fata mare la argeà, și ca vă-
 duva la măritat.
 Nu te iuți ca piperul, că
 Văcarul s'a mâniat pe sat și trei zile n'a
 mâncat.

Povestea vorbii

Un văcar adese tot se mânià
 Pe săteni, dar satul nimic nu știà.
 Așà el odată iar s'a mâniat
 Și o zi întreagă nimic n'a mâncat.
 Seara dacã vine la nevasta sa,
 Și crezând că lumii de asta-i păsà,
 O 'utreabă zicându-i: ce ziceau prin sat?

Le păsà de dânsul că el n'a mâncat?
Nevasta lui care erà ca și el,
Prea cu minte mare ca de copăcel.
Ii zise: zău nu știu, ei nū mi-au vorbit,
Poate și pe mine s'or fi necăjit,
Că ori câți cu carul pela noi treceau
Asupra-mi nici ochii nuși-i întorceau:
Ci-și biciuiau caii, boii își băteau,
Și așa, pesemne, necazu-și scoteau.
Fie, el îi zise, tot nu mă împac,
Nu mănânc nici mâine, și necaz le fac.
Ca să știe satul mânios ce-am fost!
Așa el se duse ca un sec și prost.
Seara iar întreabă: ce-au mai zis de el!
Și ea îi răspunse tot în acel fel.
El iar se 'ntărâtă cum o auzi,
Și nu mănânc, zise: nici a treiazi.
Dar răsbindu-l foamea n'a mai întrebat,
Ci îi părea miere codrul cel uscat.

Despre căsnicie

Ce mi-e drag fuge de mine și urâtul calea-
mi ține-

La o fată mare și un măgar îi sbiară la
ușă, pentrucă

Și măgarul se vinde în oborul armăsarilor.

Cine caută prieten fără cusur, fără prieteni
rămâne.

Cum îți va fi norocul.

Fă-mă prooroc să te fac cu noroc.

Fă-mă mumă cu noroc și mă aruncă 'n gunoiu.

Nu căută și lănoasă și lăptoasă și să vie și
de vreme acasă, că

Cine alege, culege.

Caută soție să-ți placă ție, iar nu altora, că

Nu e frumos ce e frumos, ci e frumos ce-mi
șade bine, și

Nu e bun ce e bun, ci e bun ce-mi place mie.

Cu funia altuia nu te lăsă în puț.

Milă de silă și dor de zor nu se poate.

Dragoste cu sila nu se face.

Omului cu sila poți să-i iai, dar să-i dai nu
poți.

Unuia îi place popa și altuia proteasa.

Cinci degete sunt la o mână și unul cu altul
nu se potrivesc.

Nevasta bună e bărbatului cunună, iar

Muerea care nu vreă să plămădească, toată
ziua cerne.

Nebunul pe mai marele său nu îl cunoaște.
Tu îi zici rasă, ea îți zice tunsă.

Mulți zic că

Găina bătrână face zeama bună, dar

Te pupă în bot și îți ia din pungă tot.

Nu crede, bărbate, ce vezi cu ochii, crede ce

îți spui eu, și

Te îmbrobodește ca p' o muere.

Toate fofoloagele își așteaptă noroacele, și

Poama bună porcii o mănâncă, că

Osul gol nici câinele nu-l roade.

La copacul fără poame nimeni nu aruncă

piatră, deși

Ce e frumos la toți place, se întâmplă însă

Pedeasupra frumos și înăuntru găunos.

De departe trandafir și deaproape borș cu

știr, și

De departe calu-ți bate, de aproape ochii îți

scoate, dar

Cine n'are frumos pupă și mucos.

Poale lungi și minte scurtă.

Aduci pe dracu cu lăutari în casă, însă

Dacă ai intrat în cușcă trebuie să cânti coco-

șește, zice cineva, că

Muerea ne certată e ca moara neferecată.

Bărbatul să aducă cu sacul, muerea să scoată
 cu acul, tot să isprăvește, dar și
 Omul de hoțul din casă nu se poate feri,
 dar și
 Bărbatul temător își învață nevasta hoinară
 și stăpânul scump sluga hoată, e o vorbă.
 Sărută pe oarba, dar îi caută și în ochi,
 unii sunt!
 Unde vede muere parcă îl lipești cu miere,
 și unele:
 Câți cu nădragi toți îi sunt dragi, zicând
 Unde nu e bărbat în casă, nici mămligă pe
 masă, și că
 Bărbat bun și usturoiu dulce nu se poate, și
 Rău e cu rău, dar e mai rău fără rău, unele
 iarăși zic că:
 Decât să mănâncă mămligă cu unt și să mă
 uit în pământ, mai bine să mănâncă
 pâine cu sare și să mă uit la el ca
 la soare, iar altele:
 Bărbatul să fie puținel mai frumos decât
 dracul, deaceia
 Și pentru calul șchiop se găsește chiriaș.
 Cine se bucură la avere ia fără plăcere.
 Scoală tu să șez eu, taci tu să vorbesc eu,
 și apoi

Cine încalecă măgarul să-i sufere și năravul.
Decât să-și păzească cinevâ nevasta, mai bine
crângul cu epurii,
Că pisica sapă și învește, că
Precum e firea și nărvirea.
Uită-te la mumă-sa și cunoaște pe fie-sa.
Pelângă un măr putred se strică și cel bun.
Până nu încaleci calul nu îi cunoști năravul.
Până nu pui cu omul în plug nu-i cunoști
boii cum trag.
Unde e dragoste multă e și urâciune multă.
Cine se prinde în horă trebuie să tragă danțul.
Cine cade de sine nu se plânge, și
Cine cade în gârlă nu se mai ferește de ploaie.

Povestea vorbii

O văduvă în vârstă, bătrână, sbârcită,
Cu doi dinți în gură, barba ascuțită,
Naș cât pătlăgeaoa, la vorbă 'nțepată
Cu ochii ceacără, gura lăbărțată,
Fruntea-i cucuiată, fața mohorâtă,
Peste tot negoasă și posomorâtă,
Umblă 'ntunecată și tot înorată,
Nu o vedeă nimeni să râză vr'o dată,

N'o puteai cunoaște când e mulțumită,
Că ea 'n toată vremea erà necăjită.
Nu puteà ei nimeni să-i între în voe,
Sbiereà pânà 'n noapte chiar ca o strigoae.
Cu nimenea 'n lume nu s'aveà ea bine,
Se certà cu sine, când n'aveà cu cine.
Slugi, câine, pisică băteà cu sudalme,
Și pentru o muscă își da 'n obraz palme.
In scurt nu ajunge omului viață
Ca să-i spue toate din fir pânà 'n ață.
Că d-ar fi (cum zice lumea o zicală),
Cerul tot hârtie și marea cerneală
Ca să se descrie ar fi puținele
Toată istoria acestei mueri rele.
Dar deși în ast-fel erà cum am zis,
Și cele mai multe nu i le-am mai scris,
Tot se măritase pân' acì odată.
Și să se mărite erà iar rugată,
Că erà vestită și în stambă dată
De văduvă grasă, putredă bogată,
Și pentru avere tocma ca nebunii
Să 'mbulzeau s'o ceară văduvii și junii.
Nu-i căutau chipul, nu-i căutau anii,
Toată frumusețea îi erà ei banii.
O văduvă însă când vreà după lege
Cu a doua nuntă capul său să-și lege,

Ea atuncea zise cum că se însoară,
Iar nu se mărită pentru a doua oară,
Și caută 'n lume bărbat să găsească
Ca pe o muere să-l îmbrobodească.
Ea să fie mare și ce-o vrea să facă,
Bărbatu-i la toate ca mută să tacă.
Și dacă găsește vreun lă-mă mamă,
Nu vede, n'aude și nu-i bagă seamă,
De părere bună pe care 'ntâlnește
Iși laudă casa și se ferește
Că ea bărbat are bun peste măsură
Ca pâinea a bună și ca pruna în gură.
Și astfel de vorbe vorbind între ele,
Strică numai casa unei tinerele:
O fac să-și urască îndată bărbatul
Și să îndrăgostească în locu-i pe altul.
Pentru că bărbatul un amurez nu e
Tot după plăcere-i la minciuni să-i spue,
Și tot s'o mângâie, să o giugiulească,
Cheful și dorința pân'să-și isprăvească,
Ci el îi vorbește serios la toate,
Că tot chef să aibă omul nu se poate,
Grijile vieții care îl apasă
La plăceri și chefuri rare ori îl lasă.
Iar ea dacă vede că altu-i zâmbește,

Umblă după dânsa și o curtenește,
 Ii face bizele, versuri îi citește,
 O înalță 'n slavă, zână o numește:
 Biata crede cum că 'n toat'a lui vieată
 Din gura-i nu curge decât tot dulceată.
 Și să 'nebunește după el să maergă,
 Lasă copii, casă și la el aleargă.
 Și văzând pe-al treilea că-i vorbește bune,
 Tot cu dragă, dragă, pân'a o supune,
 Lasă-l și pe al doilea, la al treilea du-te,
 Ca vinul cel stricat din bute în bute, până
 rămâne
 Nici cu fetele nici cu nevestele, povestea
 cântecului:

Fost-ai lele când ai fost,
 Dar acum ești lucru prost.
 Ai fost floare trandafir
 Dar acum ești borș cu știr,
 Ți-a mers vestea când ți-a mers,
 Dar acum ești lucru șters.
 Geaba cochetării faci,
 Că la nimeni nu mai placi.
 Te-au lăsat toți ș'ai rămas
 Ca un hodorog de vas,
 Cât să te dregi la obraz
 Te-ai trecut, nu mai ai haz.

Gândeai că chipu-ți frumos,
O să steà tot abanos.
Acum poate să plătești
Frumoasă să te numești.
Așà și această văduvă bogată
Fiind pentru zestre de prea mulți rugată,
Când veneà 'n pețire cinevâ s'o ceară,
Ca să se mărite, să-și ia bărbat iară,
Ea la acei oameni bărbați sau neveste
Cu mândrie mare propuneà aceste,
Zicând: mergeți, spuneți, celui ce mă cere-
Că am să-i dau zestre destulă avere,
Bani, casă, moșie, cum și știe poate,
Scule, diamanturi în ființă toate,
Dar pelângă aste am și din natură
Un arșag, o pală, de cam cert din gură,
Și nu totdeauna aceasta îmi vine,
Ci numai de față când e oarecine,
Sau când stau de vorbă la vreo adunare,
Din cevâ atuncea țandăra îmi sare,
Și încep îndată ca să-mi cert bărbatul,
Să-l fac de ocară față cu tot satul.
Iar el la necazu-mi îl voesc să tacă,
Să-mi sufere toate, nimic să nu 'mi facă.
Li cer dinainte condiția asta,
Dacă mă primește eu îi sunt nevastă.

Câți auzeau d'aste fugeau ca de ciună,
 Li se tăia pofta de astfel de glumă.
 Mai peurmă însă își găsi ea unul,
 Cam lovit cu lioca, făcând pe nebunul.
 Și-i trimise vorbă că el o primește
 In felul că zice, și cum ea voește;
 Dar îi dă să știe că din întâmplare
 Și el fără voie-i un pârtaș mic are.
 Care în an numai odată îi vine
 Și ca și un praznic într'o zi îl ține.
 Și, el cum se leagă să-i rabde artașul,
 Și ea să se lege să-i rabde pârtașul.
 Spuindu-i acestea, zise ea 'ntru sine:
 Zău că nu se poate din așa mai bine!
 Nu e lucru mare într'un an odată
 Un pârtaș, cum zice, și lui să-i abat
 Și cu chipul ăsta dacă se legară
 Amândoi îndată se și cununară.
 Mireasa acuma găsindu-și norocul
 De părere bună nu o 'ncăpea locul:
     Iși pierduse cumpătul
     Ca țiganul umbletul.
 Și luând la masă de coadă porceaia,
 Cum eră strâns satul făcù și safteaia,
 Vr'o câteva vorbe trânti după lege,
 D'ale nodoroase, ca niște ciomege.

Ginerile însă trebuià să tacă,
 C'asă se legase, n'aveà ee să facă.
 Făcând ea safteaua îi părù mult bine,
 Văzând că bărbatu-i legătura-și ține.
 A adoua zi iară 'și urmă obiceiul,
 A treia zi încă și mai cu temeiuł.
 Iar el la nici una cheful nefrângându-i.
 Le sufereà toate în gându-și zicându-i:
 «Lasă să tae dracului bureți.
 «Lasă să se scalde în apele ei.
 «Lasă să-și alerge calul cât o vrea.
 «Lasă să latre ca cățelele la lună.
 «Acum e la largul ei și la strâmtul meu.
 «Până mi-o veni și mie palele nebune.
 «Ii tai eu din unghișoară
 «Eu sunt doftorul ei.
 «Cum își așterne așa va dormi.
 «Muerea, poale lungi, minte scurtă.
 «La baligă moale puțintică apă trebuie.
 «Cu vreme și cu pae mușmulele să moae.
 «O să-i iasă toate pe nas.
 I s'a urât cu binele, deci,
 A patra zi dimineață peloc cum se scoală
 Incepe să geamă ca un aprins de boală,
 Zicând: E! neastă, azi te-a călcat focul,
 M'a găsit pârțagul, i-a venit sorocul.

Și zicând aceasta el o ia de coadă.

Și pe după mână frumos mi-o înoadă.

Și începe să-i care mai în jos de spate

Cam pe pielea goală, gârbace îndesate.

Ea îi zică: frate, bine, ce-e asta!

El tot da, zicându-i: e pârtaș nevastă.

Până când te ține? îi zise ea iară.

El dându-i răspunde: numai până 'n seară.

Deci să rabzi, nevastă, cum îți rabd. eu ție,

C'așă ne legarăm, și mult n'o să ție.

— Mă rog bărbățele! mai stăi contenește!

Stăi să ne 'nțelegem, puțin odihnește!

Eu îmi întorc vorba, puțin lacăt la gură,

Dacă e pricina pentru legătură.

— Nu, dragă nevastă, năravul din fire

Lesne nu se poate s'aibă lecuire.

— Mă rog, bărbățele, dă puțin cu milă,

Că nu știu bătăe de mică copilă,

Aoleo, ajunge! aoleo, mă lasă

Văz eu că cu zăpis nu să ție casă.

Mă leg, mă jur ție, că d'azi înainte

Nu-ți voi mai răspunde nici două cuvinte.

Ei bine, el zise, dacă-ți lași artașul,

Iacă și eu dară îmi opresc pârtașul.

Numai îți păzește cum zici jurământul.

C'apoi iar îmi vine (să păzească sfântul).

Așă ei d'atuncea cu pace trăiră,
 Și singuri aceasta o și povestiră.

Despre negoț

- «Prăvălie cu chirie și marfă pe datorie.
 «Negustor greu ca fulgul pe apă,
 «Cumpără d'o pară două și le dă la o lăscaie-
 nouă.
 «Nu se alege câștigul din pagubă.
 «De azi până mâine numai pentr'o pâine,
 numai să-i zică jupâne, mulți zic:
 «Decât slugă mare, mai bine stăpân mic, dar
 «Omul până nu slujește, stăpân nu ajunge.
 «Omul e născut ca să umble și pasărea ca
 să sboare.
 «Chiria deșteaptă pe chirigiu și drumul pe
 călător, însă
 «Baba călătoare n'are sărbătoare.
 «Mult umbli, multe înveți, mult trăești, multe
 vezi-
 «Găina care clocește niciodată nu e grasă,
 dar și
 «Piatra care se rostogolește din loc în loc
 nu prinde mușchi.
 «Cine schimbă stăpânii slugă îmbătrânește.

- «Stăpân nu poți ajunge, dar slugă când vei
vrea, dar însă
- «Negustorul fricos nici nu câștigă, nici nu
păgubește.
- «La multe cine gândește nici una nu ispră-
vește.
- «Cine aleargă după doi iepuri nici unul nu
prinde.
- «Omul vrednic să face luntre și punte și
trebuie să iasă la liman.
- «Din piatră seacă scoate banu, iar
- «Omul nevoiaș se îneacă pe uscat,
- «Țiganul când a ajuns la mal atunci s'a
înecat.
- «Te tocmește dușmănește și plătește ome-
nește, iar nu
- «Bună învoială, rea tocmeală, ci,
- «Pune aici, bagă aici, decât pe urmă
- «Prinde orbul, scoate-i ochii.
- «Dacă risipești meiul anevoe îl aduni.
- «Verși cu pumnul și aduni câte unul.
- «La copacul căzuț toți aleargă să tac crengi
- «O boală dacă vine la om strigă către cele-
lalte: săriți că l'am prins!
- «Barba las-o să se ducă, capul să trăiască.
- «Greu la deal, rău la vale, dar

- «Nu mi-a nins ca să nu-mi degere, nici mi-a
plouat ca să nu mă ud.
- «Cine are mult, de multe ori vine vremea
să n'aibă nici de cum.
- «Unde a mers miiă, meargă și suta.
- «Orzul îl ară boii și-l mănâncă caili.
- «Lupul mănâncă și din oile numărate.
- «Unde e marfă trebuie să fie și pagubă.
- Marfa gata bani așteaptă, și
Apa trebuie să vie la matca ei.
- La toate, urma alege.
- «Știe Dumnezeu al cui e sacul cu făina și
podul cu slănină.
- «Omul nu moare de câte ori se bolnăvește.
- «Ce-am avut și ce-am pierdut.
- «Cine nu e dator e destul de bogat, însă,
- «Nu e după cum va omul ci după cum va
Domnul.
- «Necazurile sunt pentru oameni și oamenii
pentru necazuri.
- «Cu nădejde omul nu moare, dară datornicul zice :
- «Slavă lui Dumnezeu am să dau n'am să
iau. Eu
- «Nu o să mă omor singur ca Iuda.
- «Capul să trăiască, belele curg.
- «Decât bogat și bolnav mai bine sărac și sănătos.

«Mai bine sărac și curat.
Munca e comoară.

Despre iconomie

Unul când a fost să moară
Fii săi toți într'un ceas
Viind patu-i. înconjoară
Și-l întreabă de rămas.
Zicând: Tătă ești slab foarte
Și-adiata nu ți-o faci?
O să te apuce moartea
Și nimic nu ne spui, taci?
Noi mai întâi de iertare
Am venit ca să te rugăm
Și așa și pentru stare
Indrăznim să te 'ntrebăm,
Căci pelângă astea toate
Câte ți-a dat cel de sus,
Să n'aibi și strâns nu se poate
Deoparte undevă pus;
Fiindcă aici prin case
Știm prea bine că nu sunt,
Și e păcat să se lase
Să rămâie în pământ.
Noi tată nu-ți cobim moarte,
Ci pe Dumnezeu rugăm
Sănătos să te mai poarte

Să trăești ne bucurăm.
Dar a omului viață,
După cum singur spuneași,
Se ține 'ntr'un fir de ață,
Și se rupe când gând n'ai.
Cât mai vârtos când e 'n boală,
I se poate proroçi
Că ori moare, ori se scoală,
Nimini nu poate ghici;
De ți-e frică a ne spune,
Nădăduind să trăești,
Ca să scrie deci tu pune
Acea ce tăinuești.
Nu poți zice că n'ai stare
Căci știm că sărac nu ești,
Poate dovedî oricare,
D'ei vreà să tăgăduiești.
Vestea e în țară sfoară
Că ești putred de bogat,
Și c'ai găsit o comoară,
O povestesc toți din sat.
Ba ei numără și anii
Când n'aveai parà de ac,
Și acu te joci cu banii
Turnându-i din sac în sac.
Dar ori și cum nu ne pasă,
Zică lumea ori ce vreà,

Fiecare 'ntr'a sa casă
Zice și bună și rea.
Noi știm că un bun părinte
Copiii nu-și va urî,
Să-i lase fără de minte
Săraci a se amări.
Copiii mei, el răspunse,
Bogat e numai cel sfânt
Ș'are mii comori ascunse,
Pe fața ăstui pământ.
Și cel ce înădușește
Tot într'una căutând
Acela comori găsește
Cu sârguință săpând.
Mulți nerozi găuresc pământul
Comori în el căutând,
Dar neștiind cum, pasc vântul,
Surda și 'ndeșert umblând.
Comoara nu se găsește
Când ici, când colea săpând,
Ci lesne se nemerește
Când iai pământul de rând.
Și'n adânc nu e băgată
Pe om mult a-l obosî,
Ci d'o palmă e 'ngropată,
Ca să o poată găsi.

Și deaceia de vă place
Ca să vă îmbogățiți
Cum am făcut eu veți face,
S'ascultați, să auziți:
Eu vrând să caut comoară
Și'n deșert să nu muncesc,
Cumpărai o moșioară,
Dorința să-mi izbândesc.
Și o apucați d'alungul
Să caut comoara 'n ea,
Când cu sapa, când cu plugul
O săpai cum trebuiă,
Ș'adevărat astă treabă
Mă osteni 'n acel an,
Inșă numi-a fost de geaba,
Că tot găsi un borcan.
Apoi cumpărai bucate
Și locul cât îl săpai,
Il semănai jumătate,
Dincolo viță băgai.
Rodind țarina și viia
Am luat grâu, orz și vin,
Iar suta-mi aduse miia,
Sau un borcan cu vârf plin.
Ci acum acea comoară
Fără nici un seazământ,

O am tot pe-o moșioară
 Ingropată în pământ.
 De voiu muri, împreună
 Veți merge s'o căutați,
 Săpând cu 'ngrijire bună,
 Moșia să n'o stricați:
 Și faceți zic cum e bine,
 Adică de rând săpați.
 Ca să puteți ca și mine
 Rod dintr'insa să luați.
 Abiâ pân' acî el zise
 Și ostenind încetă,
 Adormi, ochii-și închise,
 Și nu se mai deșteptă.
 Feciorii lui s'apucară,
 (După ce l-au îngropat),
 Pretutindenea cătară,
 Loc n'au lăsat nesăpat.
 Dupăce se necăjiră,
 Că nici un borean n'au scos,
 Locul cel săpat porniră
 Și-l semănară frumos.
 Din care cu 'mbelșugare
 In acel an rod luând
 Făcură o sumă mare,
 Cu preț bun toate vânzând.

Atunci ei cu păreri bune
Frățește banii 'mpărțind,
Le-a venit înțelepciune,
Și le-a zis unul zâmbind:
Vedeți fraților comoara
De care tata spuneà;
Borceanul e moșioara
Și banii care-i aveà.
Adică: lucrând pământul
Scoatem comoara din el,
De muncă i-a fost cuvântul,
Nu cum noi gândeam altfel.
Munca e comoara mare
Ce stă 'ngropată 'n pământ,
Care sfârșit nu mai are,
Din porunca celui sfânt.
Și dacă nevoitorul
Cu nădejde va scăpà,
El își va dobândi dorul
Comoara a desgropà.
Munca pe om niciodată
Nu-l lasă a flămânzi,
Când cu firea 'mbărbătată
Noaptea o va face zi.
Așâ dar d'aci 'nainte
Să nu ședem lenevoși,

Ci cum ne-a dat tata minte
Să muncim mai inimoși.

Despre laude

- «La părul lăudat cu sacu mare să nu te
duci.
- «Când ești poftit la o masă pleacă sătul de
acasă.
- «Nepoftitul scaun n'are.
- «Găina care cântă seara, dimineața n'are ouă.
- «Lauda de sine, pute.
- «Cine se laudă, se ocărește pe sine.
- «Lumea să te laude, câinii lasă să te latre.
- «Pe mine câți câini m'au lătrat toți au
turbat.
- «Ia-l depe mine că-l omor.
- «Laudă-te gură că pumnii cură.
- «Când eram la mama și eu știam să cos, că
mama împungea și eu trăgeam acul.
- «Tot Țiganul își laudă ciocanul.

Povestea vorbii

Mergând la bălcu un Țigan

Se 'ntâlnsşte c'un țaran,
Zi stând se rugă de el,
Zicându-i: măi Românel?
Tot mergi la ăl bâlcu în deal,
Dece nu-mi lauzi ăst cal?
Fă-l tânăr, fă-l mânzuleț,
Ca să-l pot vinde cu preț.
Fă-mi ăst bine, Românel!
Că ți-oi drege vr'un ciurel,
Ori ți-oi pune vr'un potlog,
Laudă-l, așa mă rog!
Țăranul, un meșter bun
D'ăi care palavre spun,
Ș'altă treabă ne având
Cu Țiganu 'n bâlci mergând,
Stătù cu el în obor
Să-i fie lăudător.
Si zăbovind el câtvași
Iată vine ș'un geambaș,
Care erà iar Țigan,
Geambaș fără nici un ban.
Privì calul coleà, ici,
Li dă de încerc un bici,
Și la dinți dacă-l cătă:
Cât îmi ceri, îl întrebă,
P'astă mârțoagă de cal,

Bună de-aruncat la mal?
Românul care-aci sta
Și la dânsul ascultă,
Ce? jupâne, zise el,
Nu te uită că-i astfel,
Uite, sboară ca un zmeu,
N'am bani că l-ași luă eu.
Intrece chiar armăsarul,
N'are ce-i face ogarul.
Să-ți spui drept păcat că-l vinde.
Dar nici pe stăpân nu-l prinde,
Că nici nu-i știe merchezul
Și să-i pipăe lui miezul.
El e stăpân, cum vezi bine,
Și tot nu-l știe ca mine.
Mergi cu el la vânătoare
Și uite, îți fac prinsoare,
Epurile 'n pârlitură
Dai cu el prin arătură
Și din fuga lui a mare
Il prinzi cu mâna călare.
Țiganul ce l-a adus
Și să-l laude l-a pus,
Cum căscă gura la el
Și îl auzi astfel,
Zise: zău! uită-te aici,

D'ar fi calul meu cum zici,
Că e armăsar și mânz,
Pe-a mea lege, nu-l mai vânz.
Dar geambașul neaș hot,
Deprins la așă negoț,
Stăi, zise, să-l încere .eu,
Să-mi dau și cuvântul meu.
Și cum l-a încălecat
Drept la Giurgiu a plecat.
Ei au rămas așteptând
Cine știe până când,
(Lăudărosul răsând,
Și vânzătorul plângând).
Și săracul păgubaș
Tot căutând pe giambaș,
Il găsi după un an
In cârciuma unui han.
Și ducându-l în obezi
La ispravnic cu doyezi
Pentru calul cel furat,
Ispravnicul l-a 'ntrebat:
Ce ești, Țigane? — Geambaș.
— Dar calul cum îl furași?
— Să mă bată Dumnezeu
D'oi fi furat calul eu,
Calul zău e vinovat.

El pe mine m'a furat.
— Auzi, auzi, cal mișel!
Cum te-a putut furà el?
— Coconașule! să-ți spui,
Eu vrând pe el să mă pui
Să fac împrejur un cerc,
Să văz cum e, să-l încerc,
El, cum l-am încălecat
Spre Giurgiu a apucat,
Și fugi! fugi! pogoară, urci,
Ca să mă vânză la Turci,
Când la Giurgiu ne-am văzut
El turcește n'a știut,
Ci cât știam eu nițel
Ceat, pat, l-am vândut pe el.

Despre făgădueli și daruri

- «Ce e în mână nu e minciună.
«Decât o mie de vrăbii pe gard, mai bine
una în mână.
«Decât la anul un bou, mai bine azi un ou.
«Tragi nădejde ca spânul de barbă, mai bine
să zici :

- «Eu de făgăduială am o ladă îndesată cu ge-
nunchele.
- «Caprelor, mugurul ăla voi o să-l mâncați.
- «Trăește murgule, la Paști iarbă verde să paști.
- «Făgăduiala dată e datorie curată, deaceia
- «Nu făgădui ce nu poți împlini, că
- «Peunde iese cuvântul iese și sufletul.
- «Înțeleptul făgăduiește și nebunul trage nădejde;
- «Un nebun aruncă o piatră în gărlă și o
mie de înțelepți nu pot să o scoată.
- «Numai miere zicând, gura nu se îndulcește,
- «Vorba asta e decând cu moșii putrezi.
- «Dar la dar merge și cinstea împumut.
- «Ce ție nu-ți place altuia nu face, însă,
- «Măgarul de dar nu se caută pe dinți.
- «Darul nemulțumitului se ia.

Povestea vorbii

Spun că un sultan odată care des tiptil um-
blă,
Ieșind pe marginea mării spre a se mai preum-
blă,
A văzut aci pe unul șezând și pește undînd.
Și de curiozitate aproape de el viind

Incepù să-și facă vorbă și cevă a-l întrebă,
Zicând: prietene, prins-ai azi vr'un peștișor
ori ba?

Răspunse el: slabă viață, târța, pârța, mai
nimic,

Vr'o câtevavâ fâțișoare, după vorbele ce zic:
«Oaspetele nu mănâncă ce gândește, ci mănâncă ce găsește, și

«Cine n'are frumos, pupă și mucos,

«In pofida fragilor mănâncă frunzele,

«Mănâncă ghiorghinele și îngână măslinile».

Văzându-l golan sultanul și cu curaj răspun-
zând

Ii plăcù să mai vorbească și-l mai întrebă
zicând:

Sultauul

Deunde ești?

Pescarul

Deunde mi-e nevasta.

• Sultanul

Din ce țară? care ți-e patria?

Pescarul

Patria omului e acolo unde îi e bine.

Sultanul

Ai copii?

Pescarul

Unul în poală și altul în foale.

Sultanul

Dece ești sărac?

Pescarul

Sunt sărac pentrucă nu sunt bogat.

Sultanul

Cum trăești?

Pescarul

Te uită în față și mă 'ntreabă de viață.

Sultanul

Ești nenorocit?

Pescarul

Norocul se ține după mine ca pulberea după
câine.

Sultanul

Mai ai acasă vre-un ajutor?

Pescarul

Numai eu sunt topor de oase.

Sultanul

Sărac ești de fel ori scăpătat?

Pescarul

Dacă tatăl meu a fost domn și eu nu sunt
om, ce folos.

Sultanul

Te văz scăpătat și nu te plângi.

Pescarul

Cine cade de sine nu plânge.

Omul singur ceiace-și face, nimenea nu-î
poate desface.

Sultanul

Copilul până nu plânge muma tătă nu-i dă.

Pescarul

Până vine cheful bogatului iese sufletul săra-
cului, că

Sătul la flămând nu crede.

Atuncea zâmbind sultanul și haz de dânsul
făcând,

Scoase din sân portofelul și scriind i-a dat
zicând :

Na acest bilet și du-te la vizirul mai curând
Ca să-ți dea lei una mie și nu sta vremea
pierzând.

Luând pescarul biletul atuncea el a văzut
Că a vorbit cu sultanul și nu l-a fost cunoscut.
Sărmanul de bucurie rămâind în loc uimit,
Târziu și-a adus aminte că nici nu i-a mulțu-
mit,

Deci aleargă într'un suflet inima în el săltând,
Numaidecât la vizirul ajuns nepricepând.
Intră, îi dete biletul și vizirul îl citi,

Și numărând lei cinci sute ca să și-i ia îl
pofti, că

«Cine împarte, parte își face, și

«Din' gura lupului anevoe scoți întreg.

El văzând că nu-i dă suma îi zise: apoi ce fel?

Nu serie să-mi dai o mie? de ce îmi dai mai
putințel?

Vizirul cu necaz zise: și ce? nu te mulțu-
mești?

I-ai dat cu împrumutare și nu vrei să ți-i
primești?

Și porunci să-l împingă pe ușe cum a venit,
Zicând: nu ți dau nici pe ăștia, dacă nu te-ai
mulțumit.

Și cu câtă bucurie căud venă a alergat,

Cu atâta întristare la casa lui a plecat.

Întâiu îi părea că sboară și de pământ n'a-
tingea

Și-acum par'că-l încărcase cu plumb, așa greu
mergea

Se ducea și drumul parcă tot mereu i se lungea

Cași când ceva de spate-i se atârna și-l trăgea.

Dacă ajunse acasă se triâni, șezù oftând,

Și nevastei sale spuse toată întâmplarea de
rând

Ea cum auzi, îndată asupra-i s'a necăjit

Și 'ncepù să-l ocărăscă la gură cum i-a venit.
Zicând: om fără de minte! ce om ticălos și
prost!

Cum lăsași darul din mână măcar ori cât să
fi fost!

Nu vezi că n'ai cinci pãrale, la copii pâine
să iei,

Și n'ai avut mulțumire că-ți da cinci sute
de lei?

Nevastă! lasă-mă, zise: mi-e destul necazul
meu,

De-mi va ajutã norocul acei bani tot îi iau eu.

Nevasta

«Departa griva (nume de câine) de epure,

«Dacă face puiul aripi, nu-l mai găsești la
cuib.

«A sburat odată din mână apoi s'a dus.

«Tragi nãdejde ca spânul de barbă.

«Săracul, de ce e sărac? că n'are minte în cap.

Pescarul

«Nevastă! taci să tac.

«La cuptorul cald puține lemne trebuesc.

- «Nu ațâțâ foc peste foc.
 «Nu-mi tot îndrugă la verzi și uscate.
 «Ce tot tai dracului bureți?
 «Hor, hor, hor pentru o coadă de topor.
 «Joacă ursu la cumătru, vezi să nu vie și
 la noi.

- «Vezi-ți de călți.
 «Nu-mi aprinde pae în cap, că
 «Nu ți-am fript șerpi pe burtă.
 «Omul zice și isprăvește.
 «Toată ziua clanța, clanța din gură.
 «Ce-am avut și ce-am pierdut?
 «Din vânt a venit, în vânt s'a dus, cu toate
 acestea

- «Am nădejde la Dumnezeu.
 «Dumnezeu nu lasă pe om.
 «După întristare vine și bucuria.
 «După ploae trebuie să răsară soare.
 «Necazul e dela dracu.

Pescarul d'alde aceste dupăce multe-a mai
 spus,

A doua zi dimineața iar să undearcă s'a dus.
 Deci când trecu vreme multă și când toate
 s'au uitat,

Iată iar tiptil Sultanul a eșit la preumblat,
 Care văzând pe pescarul și zicându-i: Merhabà

Iarăși cași mai 'nainte începù a-l întrebà.

Sultanul

Ai prins prietene cevà?

Pescarul

Pe câți i-am prins nu-i am, pe câți nu i-am
prins îi am (el vorbeà de păduchi).

Sultanul

Ce-ai zis?

Pescarul

Pentru o babă surdă. popa nu toacă de două ori.

Sultanul

Scump ești la vorbă!

Pescarul

Vorba puțină și mâncarea puțină nici odată
nu strică omului.

De multe ori tăcerea e mai bună decât răs-
punsul.

Sultanul

Socoteam că-i fi murit.

Pescarul

Banul rău nu se pierde lesne, și
Câinele de stârvuri nu moare.

Sultanul

Mă cunoști?

Pescarul

Nu e numai un câine scurt de coadă.

Sultanul

Așà vorbești cu un om de treabă?

Pescarul

Gura mai lesne vorbește adevărul decât min-
ciuna.
Numai cu un găinaț de cioară marea nu se
spurcă.

Sultanul

Nu îți minte că am mai vorbit amândoi?

Pescarul

Ochii ce nu se văd, se uită.

Sultanul

Nu-mi dăruiești un pește?

Pescarul

Cine cere nu pierde, dar nici nume bun nu
are, însă

Ceri la văduvă bărbat și ea îi duce dorul.

Degeaba n'a dat nici mama tatei.

Sultanul

Să ți-l duc acasă.

Pescarul

Nu dau eu ismene la călător.

Nu-mi spune mie la palavre de aste.

La grădinar castraveți să nu vinzi.

Unde aduni tu surcele, eu am tăiat lemne.

Sultanul

Mă faci dușman.

Pescarul

Ce mai jaf în ciuperci, ce?
O să-mi iei boii, să mă lași cu carul în drúm?

Sultanul

Poate să mori de mâna unui dușman.

Pescarul

Și d-oi murì nu o să deã cu tunul după mine

Sultanul

Nu-ți place să trăești?

Pescarul

Nici n-am la ce murì, nici la ce trăi.
Mângâerea săracului e moartea.

Sultanul

Omul cât de rău să trăiască tot nu se în-
dură să moară.
Te hârșiește cu necazurile, și
Se învață ca viermele în hrean.

Pescarul

La orașul ce se vede călăuzăe nu trebue.
 Mi-am văzut visul cu ochii.
 Mi-a trecut făina prin traistă.
 Ce-a fost verde s'a uscat, ce a'nflorit s'a scur-
 turat.
 Deacum înainte nu o să mai fac boi bălțați.
 Tot alba în doi bani.
 Destul am fost topor de oase.

Sultanul

Vrei să te dăruiesc cu ceva?

Pescarul

Intrebi pe bolnav: vrei să-ți dau pernă?
 Numai bolnavii se întreabă, dar
 E rău când aștepți din mâna altuia, că
 Bogatul mai tare se plânge decât săracul.
 Până să geamă boii, scârție carul.

Sultanul

Numai un cerșetor de-ar fi, numai cu zahăr
 l-ar hrăni.

În sfârșit, văzând Sultanul că nu-l cunoaște
 de fel,
 Scrise un bilet și iarăși dându-l a zis către el:
 Na această hârtiuță, mergi la vizirul cu ea,
 Că e scris așa într'însa două mii de lei să-ți
 dea.
 Săracul pescar atuncea pe Sultanul cunoscând
 Căzû, sărută pământul, multe mulțumiri zi-
 când.
 Sultanul însă cu vorbe d'astea eră îndestulat,
 Și nici stătû să-l auză, ci îndată a plecat.
 Deci plecând iarăși pescarul, biletul în mână
 ținând,
 Făcând în capul său planuri și așa 'n sine
 vorbind:
 Acum pe toți banii iarăși nedându-i de voiu
 vedeâ
 O să-ncep cu rugăciune să-l înduplec să mi-i
 dea,
 C'atunci i-am cerut cu zorul și d'aia s'a su-
 părat,
 Și gândind el d'alde astea a și ajuns la palat.
 Dând vizirului biletul, el taie iarăși din ei,
 Și-i numără înainte numai o mie de lei.
 El văzând deci că-i oprește jumătate banii iar

Incepû ca să se roage ca să-i mai deà ceva
măcar :

Să-i facă Dumnezeu parte de orice se va rugă,
Să-i deà sănătate, zile, și-altele el îndrugă.

Vizirul de vorbe de-astea nevrând nici a auzi
L-a dat afară pe bete, ca și 'n cealaltă zi,
Zicând : pe sărac d'aceia nu-ți vine să-l mi-
luești.

Să-l scoți din noroi afară, ci încă să-l îm-
brâncești,

Ii dai lui banii cu pumnul și nu poți să-l
mulțumești,

Și din pepeni el te scoate de-ți vine mai să
plesnești.

Pescarul iarăși săracul văzându-se isgonit,

Ii veneà să se omoare ca un desnădăjduit.

Merse, spuse iar nevastei, ea iarăși a început

Nerod, nătărău făcându-l, nătăfleț, guguman,
prost,

«De puțin cine nu se mulțumește, nici de
mult nu se învrednicește,

«Nemulțumitului i se ia darul.

Ii zise el, nevastă!

«Nu mă călcă pe colțul işlicului.

«Cinste la cinste merge și darul la împrumut.

«O mână spală pe alta și amândouă obrazul.

- «Imi zici hârb, îți zic ciob.
 «Imi zici urâtă, îți zic slută.
 «Tu nu știi peunde se udă găina.
 «Am eu glagore în cap.
 «Nu mă învățà să-mi înec copiii.
 «Inveți pe dracu să deà cu pușca.
 «Toată ziua gâra, mâra, adevărat e că
 «Muerea a îmbătrânit pe dracul, dar
 «Asta e boală cu leac, am eu de cojocul tău ac.
 Deschide ochii, că
 «La cuptorul cald puține lemne trebuiesc.
 «Cât sunt de necăjit să dau cu cuțitul în
 mine sânge nu iese.

Muerea

- «Fierbe sângele în tine ca într'o coaje de rac.
 «Bun de gură, rău de lucru.
 «Cu suflet viteaz și cu trup leneș.
 «La mâncare leu și la lucru bou.
 «Faci umbră pământului.
 «Viermii te mănâncă de viu. Nu-ți vezi casa?
 «Când mălai are, sare n'are, când sare are
 mălai n'are.
 «Îți chiorăsc mațele de foame.
 «N'ai o pară chioară și lenea te doboară.

» Am ajuns de poveste în țară.

Bărbatul

« Gine râde gura-și întinde.

« Gura lumii numai pământul o astupă.

« Nu o să îndreptez, eu lumea cu umărul.

« De poale ridicate nu râde nimeni, ci de
poale călcate.

Muerea

« Intreabă pe leneșul să te învețe minte.

« Ți-ai întins vrejul ca dovleacul și-ai umplut
lumea de castraveți.

Bărbatul

« Trone Marico! (așă o chemă).

« Lovește-mă lele în spate, să-ți dau un bulgăre
de iască.

« Se lovì ca nuca în părete, ca mireasa la
moară și ca musca în lapte.

« Unde dai și unde crapă!

« Na ți-o frântă că ți-am dres-o.

« Vorbă să fie, dă-mi o luleă de tutun, că
bâlcu se face.

« Ai vorbit de te-ai prăpădit.

Muerea

- «Si eu a cutare poamă nu sunt, dar nici
fiecare pasăre nu mă mănâncă.
«Soarele să mi fie bun, luna să o mănânce
vârcolacii.
«Căinile nu fuge de codru, ci de ciomag.

Bărbatul

- «Mi se aprind călcăile de doru-ți.
«Tu mori după mine și eu n'am habar de
tine.
«Lac să fie, broaște sunt.
«Mumă, tată nu găsesc, dar mueri câte voese.
«Pe muere toată viața să o porți în spinare
și odată să o lași jos, ea se vaită
că a ostenit, povestea ăluia:
«Câte belele, câte bube rele tot în capul babei
mele.
Aceasta zicând îndată undișoara lui își ieà,
Și ca și până acuma pleacă la mare cu ea.
Zicând: așa mi-a fost soarta, geaba umblu eu
să scap.
Trebue să trăiască omul cum i-o fi scrisă la
cap!

Pescarul

Mi se pare, poate, o fi și vom vedeà sunt
toate soră cu minciuna.

Sultanul

De nu te cunoșteam nu veneam la tine.

Pescarul

Fiecare unde cunoaște acolo trage, adică:
Omul trage la om, și dobitocul la dobitoc.

Sultanul

Iți sunt prieten.

Pescarul

Prietenul omului este punga cu bani și sacul
cu mălaiu. Povestea ăluia:
Cu rudele să bei și să mănânci, dar daraveră
să n'aibi.

Sultanul

Poate ai gândit, că o să-ți cer vreun pește?

Pescarul

Și pisicii îi place peștele, dar când trece
puntea închide ochii.

Sultanul

Să n'ai grije, nu-mi place.

Pescarul

Pisica unde nu ajunge, zice că pute.

Sultanul

Cum văz, ești sărac.

Pescarul

Bani au și țigani, dar și
Vasului gol toți îi dau cu piciorul, și
Nu e mai grea boală decât punga goală.

Sultanul

Eu îți sunt voitor de bine, și
Imi vorbești una dela răsărit și alta dela
apus.

Pescarul

Cunosc eu de care poamă mă îngraș.
 Deci văzând iarăși Sultanul că necunoscut a
 fost,
 Și că-i vorbeà după haine, căci erà 'mbrăcat
 cam prost,
 I se făcù iarăși milă, văzând că e tot golán,
 Fără a ști că vizirul nu i-a dat măcar un
 ban.
 Gândeà în sine că poate o fi fost cevà dator,
 Ori a întâmpinat alte, ca un sărac muncitor
 Socotind aceste, scoase o hârtie din sânét.
 Și scriind într'însa zice: na, îți
 dau acest bilet.
 Aici scriu către vizirul ca să-ți deà trei mii
 de lei,
 Aleargă acum îndată și numai decât să-î iei
 Dar să nute văz ș'aldată trentăros ca pân'acum,
 Ingrijește de te 'mbracă că nu-ți mai dau
 nici decum,
 El văzând că e sultanul căzù iarăși la pă-
 mânt,
 Și i-a fost frică să spue de vizirul vr'un cu-
 vânt
 Ci ducându-se la dânsul să tacă a hotărât,

Să nu-i zică nici o vorbă, de îi va da ori
și cât.

Intră, biletul îi dete, stătù căutând smerit,
Vizirul își știà treaba, că după ce l-a citit
Îi oprì ca și 'nainte iar jumătate din ei,
Și îi dete adică numai o mie cinci sute lei.
Pescarul cu bucurie banii 'n căciulă trăgând,
Incepù să-i mulțumească vorbe multe îndrugând,
Dar când se găteà să iasă, vizirul l-a 'ntors
din drum,

Zicând: vezi așa te 'nvață, iar nu ca până
acum.

O parà chiar să-ți deà omul de pomană, ești
dator

Să o iei cu bucurie și să fii mulțumitor,
Cât scrià 'ntâiu să-ți dau ție? El, una mie
de lei.

Vizirul: și cât al doilea? El iar, două mii
de lei.

Așà! Vizirul îi zise, ș'acum trei mii, șease fac.
Un capital cum se cade pentr'un om care-i
sărac.

Na-ți-i pe toți pân'la unul și du-te cu Dumne-
zeu

Și nu fi prost, ține minte învățul ce-ți dedei
eu.

Luând el banii grămadă și cu mulțumiri ple-
 când
 I se pare că visează, către casa lui mergând,
 Tot îi pipăia cu mâna, cu ne 'ncrederi se uită,
 Se temeă că îi va pierde dacă se va deșteptă.
 Ajungând ca 'n sbor acasă și ca din simțiri
 ieșit,
 Ce fac eu nevastă zise, dorm ori sunt învâl-
 mășit?
 Vai de mine! ea îi zise, doar nu vei fi
 'nebunit?
 Vino-ți în simțiri, ce este? ce nevoe te-a
 găsit?
 Uită-te la mine bine, către ea vesel a zis,
 Am scăpat de sărăcie, de nu va fi cumvâ vis.
 Că de multe ori în somnu-mi cu bani în
 mâini m'am visat,
 Și când mă sculam la ziuă rămâneam iar
 întristat,
 Și deacea tocmai mâine o să mă vezi ce
 fel sunt.
 Zicând aceasta îndată turnă banii pe pământ.
 Nevasta cu bucurie repezindu-se îi ia,
 Se 'mbată de păreri bune, mai ca și dânsul și ea.
 Nu-i prinde somn toată noaptea, tot ședeau și-i
 numărau,

Și cu grije să nu vie vr'un dușman a li-i fură
 A doua zi dimineață apucând din căpătâiu,
 Merge la telal îndată, se 'mbracă pe sine,
 'ntâiu.

Cumpără nevestei roche și smochine la copii,
 Zicându-i ea, dar lor haine? el îi zise: tu
 nu știi:

«Copilul numai ce mănâncă e halal, ce îm-
 bracă e haram.

«Lasă-mă în boii mei.

«Așteaptă întâiu să vedem alb în căpistere.

«Copilului dă-i cu palma peste spate să-i vie
 minte la cap.

«Muma unde lovește, carnea crește.

«Decât să plâng eu, mai bine să plângă ei.

«Cui e milă nuiava să nu-și frângă, mai pe
 urmă copilul o să-și plângă. Atâta îți zic:

«Cum îți cântă așa trebuie să joci.

«Ajungă un ciomag la un car de oale, dar

«Surdului degeaba îi cânți de jale.

«Orbului de geaba îi spui că s'a făcut ziuă.

Dupăce pescarul nostru se 'mbracă curat de
 rând,

Iși mai ieà și-o chisea bună, ș'un ciubuc
 mare, zicând:

«Decât toată vara cioară, mai bine într'o zi șoim.

«Boerul e tot boer, măcar d'ar fi încins cu
tei.

«Apa curge, pietrile rămân.

«Când va Dumnezeu cu omul, vine și dracu
cu colaci.

«Destul am fost topor de oase.

Zicând d'alde astea pleacă către mare

Cu ciubucu 'n mână ca în preumblare.

Unde cu Sultanul se tot întâlnește

Ca 'mbrăcat să-l vază, cum îi poruncise.

Și, cum să-i vorbească când el face planul.

Tot 'ntr'acea vreme iacă și Sultanul.

El cade 'nainte-i, se face jos broască,

Sultanul nu poate acum să-l cunoască.

Se uită la dânsul: ce vrei? îl întreabă.

Eu sunt, eu pescarul, răspunde în grabă.

«Lupul pe unde a mâncat, măgarul tot dă
ocol câte odată, eu sunt acela,

«Dă-mi Doamne ce n'am gândit să mă mir
ce m'a găsit.

«Caprei îi cade coada de râie și ea tot în
sus o ține.

Ii zise Sultanul, vezi așa se cade.

Ai văzut acuma ce bine îți șade?

Aș vrea să știu numai dacă tu de mine

Ai vr'o mulțumire că ți-am făcut bine?

Pescarul

«Găina beà apă și se uită la Dumnezeu
 «Sunt gata în foc și în apă să mă arunc.
 «Nu sunt vrednic să mulțumesc.
 «A vrut norocul cu mine.

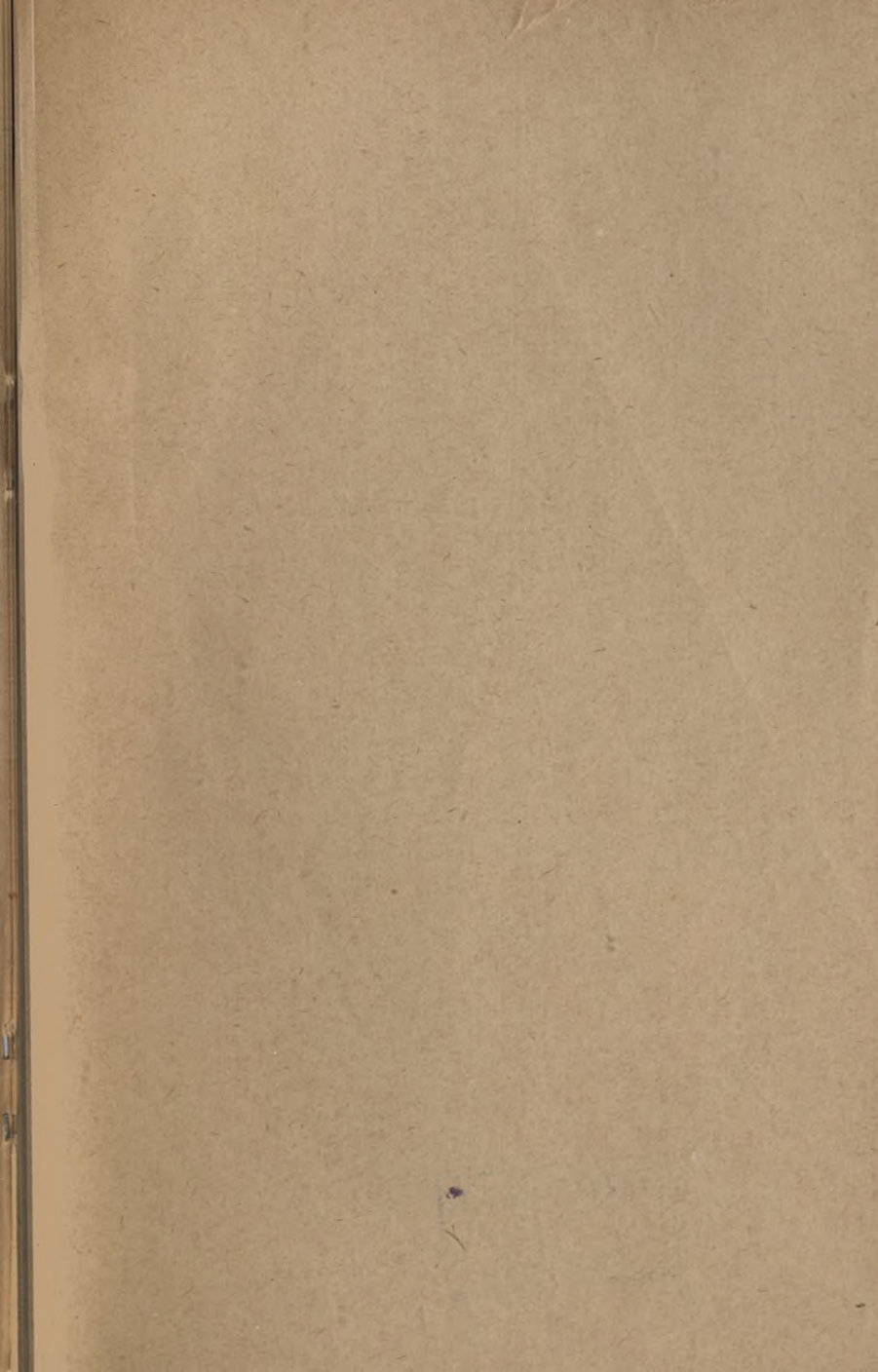
Sultanul

Lasă aste vorbe, s'a isprăvit gluma,
 Cer și eu o slujbă dela tine-acuma,
 Tu știi mi se pare ostrovul cutare
 Care un puț are adânc foarte tare,
 Să te duci îndată acuma la dânsul,
 Să te pui la gură-i și să strigi într'ânsul:
 Care e norocul sultanul ce-l are?
 Și ieșind la vorba-ți să faci întrebare,
 Tu să zici: noroace, m'a trimis Sultanul,
 Să-ți pui întrebare de ce-i ești dușmanul?
 Ce te-ai pus în pismă și-i tot dai avere?
 Se roagă prin mine și milă îți cere,
 Să-ți contenești ura de-a-i da bogăție
 Că loc numai are unde să o ție.
 Pescarul îndată în luntre se puse
 Și drept la ostrovul acela se duse.
 Găsind peloc puțul și strigând într'însul,
 Ești o nălucă îndată la dânsul,

Cu schriptru în mână ca o 'mpărăteasă,
In chipu-i frumusețe de cea mai aleasă
Hainele, porfira-i cu totul galante
Și împodobită numai cu berlante,
De păreà că este o zână cerească,
Astfel nu puteà om la ea să privească.
Această fantomă, zic, sau nălucire,
Făcù întrebare c'o dulce zâmbire,
Zicând: ce e vrerea? pentruce o chiamă?
Pescarul, sârmanul tremurând de teamă,
Ii zice: noroace m'a trimis Sultanul,
Se roagă prin mine să nu-i fii dușmanul.
Ce-i tot dai avere că el sărac nu e,
Nici loc nu mai are unde să o pue.
Fantoma îi zice: du-te dar și-i spune,
Că el dator este mie a se supune
Și să nu se 'ncerce a-mi da supărare
Cu așa cuvinte de îngrețoșare,
Că mă pui în pismă încă și mai tare
Și îi mai dau încă de trei ori cât are.
Auzind pescarul astfel de cuvinte,
Speriat peste fire și eșit din minte,
Se 'ntoarce, se pune în luntre și pleacă,
Altă întrebare fără să mai facă.
Când pluteà pe mare îi veni 'n gândire:
Nu 'ntrebai năluca de-a mea norocire!

Și cât mai în grabă înapoi se întoarce,
Merge la puț, strigă; noroace! noroace!
Care e norocul lui Udrea pescarul,
Care pe Sultanul făcù să-i deà darul?
Iată iese unul negru ca arapul,
C'o tambură 'n mână și sărind ca țapul.
El cum îl zărește, groaza îl apucă,
Se întoarce 'n fugă grăbind să se ducă.
Iar norocul negru zornăind tambura
Incepù deodată la dânsul cu gura,
Strigându-i: fugi! du-te! să nu-ți văz obrazul
Că nu mi se stinge nici acum necazul,
Ți-a slujit sărace ție mititelul,
Că mi se rupsese la tambură telul,
Și-mi pierdui cu dânsa atuncea eu ceasul,
De-i îndreptam tonul și-i ascultam glasul,
Dar de n'aveam treabă, cum nu am cu anii,
Tu dela vizirul tot nu pupai banii.
Dar îți coc eu turta, nu te las în pace,
Am de furcă încă cu tine, sărace!
Și fugind pescarul pe mare cu vasul,
I se părea 'n urmă-i că-i aude glasul.
Săracul de mine! zicându-și în șoapte!
Mult îmi este teamă că-l visez la noapte!
Când gândeà aceasta de spaimă, sârmanul,
Și erà aproape s'ajungă limanul,

Iese tot deodată o furtună mare,
 Și-i împinge luntrea înapoi pe mare.
 Valuri mari ca munții se pornesc cu spume,
 Se noptează cerul nu mai vede lume.
 Luntrea lui ca paiul săltând peste valuri
 Când se trăgea în mare, când se da de maluri.
 Se legănă omul în biata luntriță,
 Cum legeni copilul într'o copăiță,
 Ba acum sta valul în ea să se toarne,
 Ba acum dincoace sta să i-o răstoarne.
 El văzând că e în primejdie mare
 Și de mântuire chip deacuma n'are
 Incepù cu jale peirea să-și plângă,
 Să se tânguiască, mâinile să-și frângă,
 Și când el de groază plângea suspinând multe
 Iată vine valul mare cât un munte,
 Ii repede luntrea și-o sparge de-o stâncă.
 El s'afundă bietul în marea adâncă.
 Inghite la apă, 'ncepe să se umfle
 Incât nu mai poate deloc să răsufle.
 Pecând el se luptă în apa cea rece
 Și s'afilă în chinuri gata să se 'nece,
 Se deșteaptă 'ndată din aceste vise
 Și gândind la ele întru sine zise:
 «Dracu își bate joc de om la bătrânețe!»

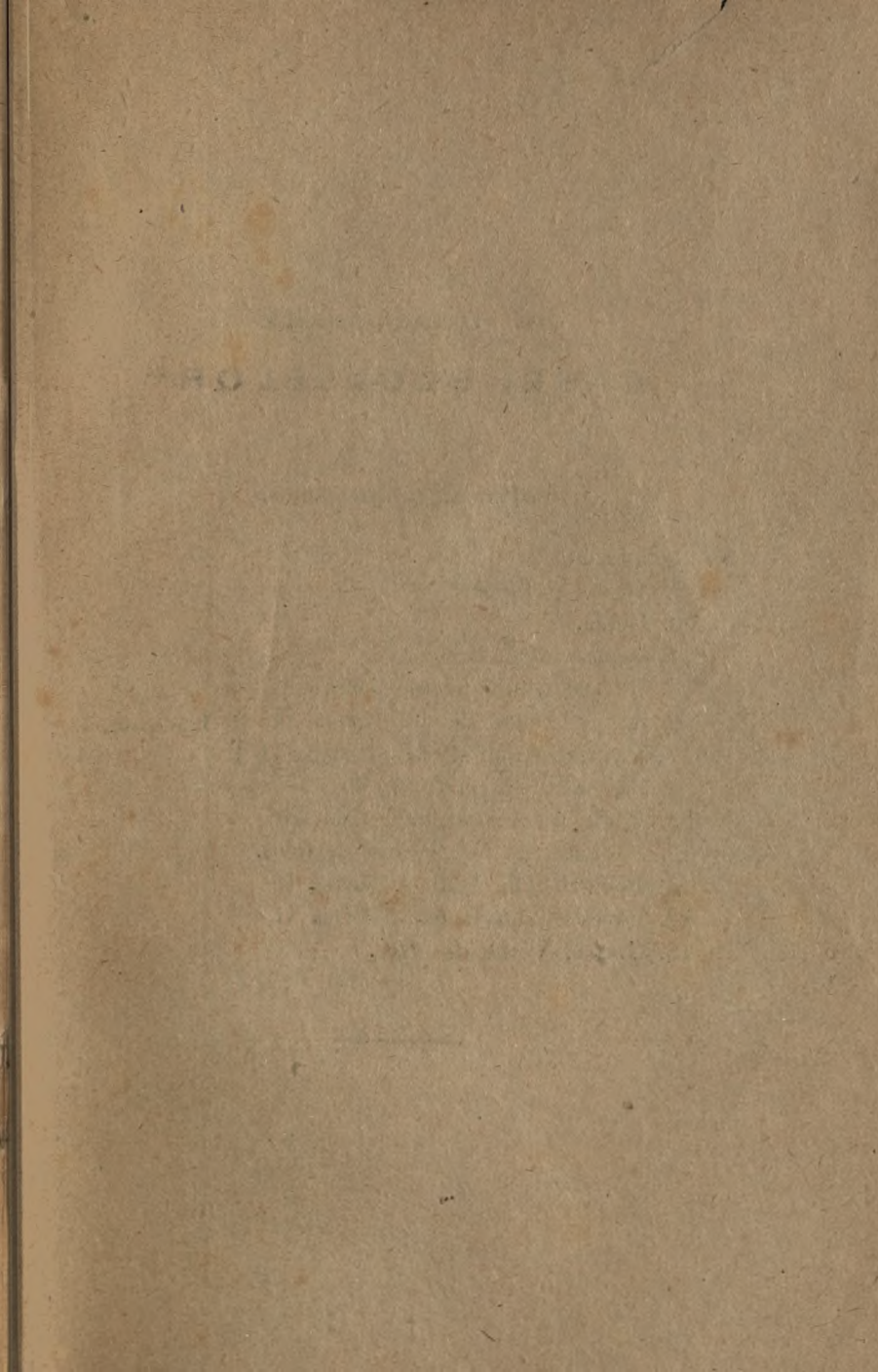

ANTICARIAT

CLUJ

Lei 42,—

DIN PUBLICAȚIUNILE
„CASEI ȘCOALELOR“

Biblioteca pentru popor.

- No. 1. Alexandria.
» 2. Arghir și Elena.
» 3. Isopia.
« 4. Genoveva de Brabant.
» 5. Răvașele unui doctor. Partea I. }
» 6. Răvașele unui doctor. Partea II. } Epuizate.
« 7. Răvașele unui doctor. Partea III. }
» 8. Povestea vorbei de *Anton Pan*.
» 9. Carte despre drepturi și datorii.
» 10. Povestiri de petreceri și de folos.
» 11. Povestiri din Halimă. Partea I.
« 12. Povestiri din Halimă. Partea II.
» 13. Glume, Vorbe de clacă.
-